

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Ændringer som følge af straffuldbyrdelsesloven, afskaffelse af hæftraffen og prøveløsladelse af livstidsdømte m.v.).
(Lovforslag nr. L 146).

Indenrigsministeren (Thorkild Simonsen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven). (Ændring af reglerne om introduktionsydelse, hjælp i særlige tilfælde m.v.).
(Lovforslag nr. L 148).

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme, lov om lån til betaling af ejendomsskatter og tinglysningsafgiftsloven. (Kommunalt samarbejde på ejendomsskatteområdet, ændring af afgiftspligt for visse dokumenter).
(Lovforslag nr. L 149)

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 6, ønsker følgende redegørelse fra miljø- og energiministeren sat til forhandling i Folketinget:

Redegørelse om pvc-området, herunder ftalater.
(Redegørelse nr. UF 1).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Redegørelsen vil komme til forhandling fredag den 10. december 1999.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Formanden:

Det som nr. 2 opførte spørgsmål (spm. nr. S 714), der er stillet til økonomiministeren af Peter Skaarup, udsættes til næste spørgetid.

Spm. nr. S 711

1) Til statsministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Finder statsministeren det seriøst og rimeligt at betegne euroen som en fantastisk succes?«

Skriftlig begrundelse

Trods euroens betydelige kursfald over for dollar, pund, yen og skandinaviske kroner, og trods euro-områdets store problemer med lavvækst og høj arbejdsløshed har regeringens økonomiminister gentagne gange både i Folketinget og ved taler uden for Christiansborg betegnet euroen som »en fantastisk succes«. Det sker, mens man i ØMU-systemet er dybt bekymret over euro-projektets skæbne. Ikke mindst euroens betydelige værditab over for andre valutaer drøftes åbent i offentligheden. I denne situation er det interessant at få klarhed over, om statsministeren og den samlede regering står bag økonomiministeren i hendes vurdering af euro-projektet som »en fantastisk succes«.

Frank Dahlgaard (UP):

Regeringens økonomiminister har i nogle uger nu både her i Folketingssalen og ude ved møder i landet betegnet ØMU'en og euroen, EU's fælles valuta, som ikke bare en succes, men en fantastisk succes. Og i betragtning af eurokursens fald i de 11 måneder, den har været i funktion, og de store problemer, der er i euro-området med manglende vækst og stor arbejdsløshed, er det jo en påstand, som forekommer at være urimelig og ikke seriøs.

Derfor er spørgsmålet: Står den samlede regering og statsministeren bag økonomiministeren i at betegne euroen som en fantastisk succes?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Ja, det er jo et spørgsmål om temperament, og jeg synes egentlig, økonomiministeren på udmærket vis har svaret på spørgsmålet, da nogenlunde det samme spørgsmål blev stillet til økonomiministeren, jeg tror, det var den 24. november, og jeg kan henvise til den udmærkede argumentation, økonomiministeren kom med den 24. november.

Hvis jeg skulle til at gentage den her, ville det jo være at spille Folketingets tid, så jeg skal

henvise til en udskrift fra Folketingstidende, hvor spørgsmål nr. S 549 er stillet af hr. Frank Dahlgaard, og jeg synes som sagt, at økonomiministeren har svaret klart og præcist på spørgsmålet.

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen så må jeg takke for svaret. Og jeg skal heller ikke spille Folketingets tid, men altså konkludere, at statsministeren finder, at betegnelsen af euroen som en fantastisk succes er en korrekt og rigtig og seriøs betegnelse til trods for det, som er sket, og til trods for, at ingen andre i Euroland eller i landene udeomkring har brugt samme betegnelse.

Keld Albrechtsen (EL):

Finder statsministeren ikke, at det nu på baggrund af det voldsomme fald, der sker i eurokursen, ville være fornuftigt, at Danmark krævede en revision af den aftale, som Danmark har indgået om det smalle bånd med hensyn til euroen, for det betyder jo, at den danske krone deltager i dette styrtedyk sammen med euroen? Og ville det ikke være mere fornuftigt, at vi fik i hvert fald et bredere bånd, således at kronen ikke behøver at ryge helt i afgrunden sammen med euroen?

Jeg synes ikke, det er rart at se på den kurve. Statsministeren har det jo også med at snakke om kurver, der knækker, og den her knækker altså udpræget den forkerte vej, må jeg sige. Det kan i hvert fald gå for vidt, og derfor synes jeg, at statsministeren burde overveje at få en ændret aftale med hensyn til euroen.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dengang euroen blev en realitet, i starten af januar i år, steg den jo fra 1,16 til ca. 1,18 over for dollar, og der var næsten ingen grænse for den glæde, som spredte sig blandt eurotilhængere, for nu havde man virkelig en stærk valuta at vise frem for befolkningen.

Siden er det jo unægtelig gået anderledes. Euroen er skvattet drastisk ned i forhold til dollar og var på et tidspunkt i sidste uge under pari. Og på et spørgsmål til fødevareministeren lagde jeg mærke til at en journalist fik det svar på, om man kunne betegne euroen som en succes, at ja, det kunne man, fordi den var en teknisk realitet – teknisk fungerede den.

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om det er det samme succeskriterium, statsministeren lægger til grund, som fødevareministeren gav

udtryk for i den pågældende avisartikel, hvor han altså siger, at succesen består i, at euroen teknisk fungerer.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Hr. Keld Albrechtsen spurgte mig, om regeringen ville forhandle om et bredere bånd. Det vil regeringen ikke. Det ville være til stor ugunst for Danmark, for et bredere bånd ville jo også ramme andre dele af den aftale, vi for øjeblikket har mellem de 11 eurolande på den ene side og Danmark på den anden side. Det ville betyde, at de delvise beskyttelsesmekanismer, vi har, ikke ville være så effektive, og derfor vil vi ikke genforhandle den aftale.

Regeringen synes derimod, at det er i dansk interesse at blive medlem af det fælles valutaområde for at beskytte sig mod international spekulation, som vi så det sidste år. Da måtte vi faktisk ned og grave i et meget betydeligt beløb i valutakassen for at beskytte den danske krone. Pengene kom ganske vist tilbage igen, men vi kan ikke udelukke, at sådan noget sker en anden gang.

Vi har også en dyb interesse i at blive medlem af det fælles valutaområde af hensyn til beskæftigelsen, som mange, mange, mange mennesker er afhængige af, og for at sikre, at grundlaget for vores velfærdssamfund er så stærkt som overhovedet muligt. Vi har ikke nogen interesse i at lukke os inde, blive indadvendte. Vi har en interesse i, at det gør en forskel, også udadtil.

Til hr. Thulesen Dahl: Jeg mener ikke, at den fælles valuta alene er en teknisk størrelse. Det er den selvfølgelig også, som enhver anden valuta er det, hvortil der knytter sig tekniske betragtninger. Det er mere end det; det er konturerne til et valutaområde, som ikke alene kan blive af utrolig stor betydning for et hjemmemarked i Europa, hvor danske virksomheder kan sælge og købe, og hvor beskæftigelsen kan vokse, men også et afsæt for at sætte sig spor i international økonomi, stille krav til verdenshandelen, lægge sig på det spor, der har at gøre med, at begrænsningerne i forhold til spekulation internationalt bliver færre.

Men det kan vi altså kun, hvis Europa beslutter sig for at sætte sig nogle spor, og det at være med til dét og det at være med i et område, der har stor betydning for det danske samfunds fremtid, synes jeg egentlig er de centrale argumenter.

Frank Dahlgaard (UP):

Det er lidt besynderligt, at en socialdemokratisk statsminister kan betegne euroen som en fantastisk succes – og det er det, jeg har forstået at statsministeren har gjort her i dag – når man tager i betragtning, at der i euro-området som helhed er en arbejdsløshed på 10 pct., sammenlignet med den danske, som er på under 5 pct., den norske, som er nede på omkring 3 pct., den islandske, som er på omkring 2 pct., og den schweiziske – jeg ved ikke, den er vel også på 2 pct.

En række små lande med deres egne valutaer uden for euro-området har altså en meget lav arbejdsløshed. På den baggrund er det meget besynderligt, at netop en socialdemokratisk statsminister kan betegne euroen som en succes. Det ville være rart, hvis man kunne få det aspekt med i statsministerens besvarelse af det her spørgsmål.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er meget enig med statsministeren i det synspunkt, at vi ikke skal lukke os inde; især skal vi ikke lukke os inde i et arbejdsløshedssområde i euroen. Derfor vil jeg godt spørge statsministeren med hensyn til dette bånd:

Hvis det nu om en måned går sådan, at det pludselig er euroen, der stiger 20 pct. i forhold til dollaren – det kan jo ikke udelukkes, for det er jo et meget ustabilt globalt valutasystem, man har fået oprettet, efter at euroen er kommet ind – altså hvis nu der sker det, at det pludselig er euroen, der svupper 20 pct. op, så betyder dette smalle bånd jo, at så er kronen også nødt til at følge 20 pct. med op, og så går det pludselig meget hårdt ud over eksporten. Finder statsministeren så også, at det vil være vældig fornuftigt, at Danmark tilslutter sig og dermed får endnu større arbejdsløshed?

Jeg synes ærlig talt, at der er mange gode grunde til at få en ny aftale med disse euro-lande.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak til statsministeren for svaret, men jeg synes ikke, det dækkede hele mit spørgsmål.

Altså, fødevareministeren har jeg forstået er formand for Socialdemokratiets eurokampagne, og han er blevet spurgt, om man kan betegne euroen som en succes, og dér svarer han, at det kan man, fordi den fungerer rent teknisk. Og så spørger jeg statsministeren, om statsministeren er enig med formanden for Socialdemokratiets

eurokampagne i, at succeskriteriet for euroen er, at den fungerer rent teknisk, for det var det, der blev givet udtryk for af den person, der er blevet stillet i spidsen for Socialdemokratiets kampagne.

Så må jeg bare minde om, at rublen jo også fungerer rent teknisk, eller om, at de varetransaktioner i Jylland, hvor man sådan bytter varer med hinanden uden om skattevæsenet, jo sådan set også fungerer rent teknisk. Derfor er jeg enig med statsministeren i, at så isoleret kan man ikke se det, men det var det, der blev serveret af den person, som nu er talsmand i fronten for Socialdemokratiets eurokampagne, og så må statsministeren vel give mig ret i, at det var et lidt pauvert udtryk for, hvad der kan betegnes som værende succeskriteriet for en valuta.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg er ikke tryk ved og har aldrig været tryk ved hr. Thulesen Dahls gengivelser af socialdemokratiske ministres udsagn. Jeg vil heller ikke engang gøre mig den ulejlighed at tjekke efter, om min gode ven og dygtige minister, Henrik Dam Kristensen, ikke har sagt mere end alene om spørgsmålet om teknik. Jeg kender ham godt nok til, at det har han.

Jeg kan da godt se, at det passer ind i noget kram at klippe lige den bemærkning ud, men det kendetegner jo ikke fødevareministerens opfattelse af den fælles valuta og heller ikke regeringens og heller ikke Socialdemokratiets for den sags skyld.

Derfor kan man sige, som jeg sagde før: Ja, det er en teknisk konstruktion, men Danmarks fastkurspolitik er jo også en teknisk konstruktion, men også en politisk konstruktion, og også en konstruktion med et politisk perspektiv, som den fælles valuta er.

Det politiske perspektiv i den fælles valuta er jo tre ting, må jeg sige til hr. Thulesen Dahl:

For det første værner det os mod internationale spekulanter, og vi har set så sent som sidste år, hvor vigtigt det er. Vi så, at det ramte os, og at vi måtte reagere; vi måtte tage af valutakassen for at beskytte den danske krone.

Det andet er, at det er godt for beskæftigelsen. Vi kan se, at hvis vi sammen med de andre kan udvikle et bedre samarbejde til fremme for beskæftigelsen, får vi også gavn deraf.

Og det tredje er: Det er godt at være med til at forme vores egen fremtid og Europas fremtid på den internationale scene såvel som i den europæiske del af verden. Miljøarbejdet har stor

betydning for os, og hvis vi kan beskytte vores skatteindtægter i en barsk international verden, er der stort behov for dét.

Så til hr. Frank Dahlgaard, som talte om arbejdsløsheden: Må jeg sige ganske kort om det, at jeg ved godt, at nogle har ment, at arbejdsløshedens stigning siden 1972 skyldes EU. Men det er jo ikke rigtigt. Den skyldes for lidt EU. Kendsgerningerne er jo, at da arbejdsløsheden steg i 1973-74 i Europa og også i Danmark, skyldtes det en oliekrise, som vi ikke fandt en fælles løsning på.

Frank Dahlgaard (UP):

Ja, men skyldes det ikke nu, når man i 11 af EU-landene er gået videre og har lavet et valutasamarbejde med euroen, at man trods alt har fået for meget EU? Nu er arbejdsløsheden i netop dette område oppe på 10 pct., hvor den i de små lande uden for er under eller omkring det halve, og i Storbritannien, der også står uden for, er den 6-7 pct. mod 10 pct. i eurolandene som helhed. Tyder det ikke på, at der på en eller anden måde er kommet for meget EU? Eller tyder det i hvert fald ikke på, at statsministerens andet argument af hans tre argumenter for euroen – at det er af hensyn til beskæftigelsen – er et argument, man som skeptiker må forkaste og sige, at af hensyn til beskæftigelsen skal vi holde os uden for euroen, for landene uden for har en bedre beskæftigelse og en lavere arbejdsløshed?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Må jeg gøre et par afsluttende betragtninger.

Først om arbejdsløsheden til hr. Frank Dahlgaard: Jeg tror, man skal være meget forsigtig med at pille enkelte lande ud. Jeg kunne jo pille Østrig ud, jeg kunne pille Holland ud, og jeg kunne pege på, at Østrig og Holland har en arbejdsløshed, der er så lav, at den enten ligger på niveau med eller er lavere end Danmarks. Men Østrig og Holland er som bekendt medlem af det fælles valutaområde, så hr. Frank Dahlgaards argumenter holder ikke ret lang tid.

Jeg kunne også oplyse hr. Frank Dahlgaard om, at hvis vi ser på arbejdsløshedens udvikling i Europa gennem de sidste 5-6 år, kan vi se, at for Europa som helhed er arbejdsløsheden gået ned. Der er altså ikke meget vundet ved at tage et øjebliksbillede eller pille to lande ud, som passer ind i hr. Frank Dahlgaards argumentation. Holland og Østrig har en lav

arbejdsløshed – Holland formentlig lavere eller på niveau med vores, og Østrig er i samme situation. Men begge lande er inden for det fælles valutaområde, og dertil kommer så samarbejdet for bedre beskæftigelse.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg sige: Jamen Danmark har jo i 17 år ført en fastkurspolitik i forhold til Europas centrale valutaer, først og fremmest den tyske D-mark, og derfor bliver der ingen ændringer i Danmarks valutakurspolitik henholdsvis inden for og uden for det fælles valutaområde. Der sker ikke nogen ændringer for det danske samfund på det område, men der er meget betydelige fordele at hente inden for det fælles valutaområde: for det første beskyttelse mod den rå, internationale spekulation, som jeg tror hr. Keld Albrechtsen også erkender eksistensen af, og for det andet et fornuftigt samarbejde for beskæftigelsen og for mange, mange andre ting.

Jeg tror, jeg vil begrænse mig til det og sige, at det er, hvad jeg har at give i dag.

Peter Skaarup (DF):

Sådan som man kan tolke statsministerens svar, erklærer statsministeren sig enig i sin økonomiministers vurdering af euroen, nemlig at den er en fantastisk succes, selv om statsministeren godt nok siger, at der er måske nogle temperamentsforskelle og sådan noget.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre helt konkret, om statsministeren er enig i, at euroen er en fantastisk succes, også set i lyset af at euroen altså røg under dollaren her i sidste uge, og set i lyset af, at det i hvert fald ikke var de forventninger, man stillede op, da man startede europrojektet den 1. januar 1999.

Jeg kunne i den anledning også godt tænke mig at spørge: Når nu det er sådan, at statsministeren siger, at han ikke føler anledning til at gøre noget i forbindelse med den bundrekord, euroen satte i sidste uge, hvad skal der så egentlig til, for at statsministeren synes, der skal gøres noget? Hvor langt skal euroen gå ned i forhold til dollaren? Hvor mange indtægter skal Danmark miste på grund af euroens kurs og vores tilknytning hertil? Hvor langt ned skal euroen gå i forhold til dollaren, før statsministeren vil overveje situationen? Det kunne jeg godt tænke mig at få svar på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 714

2) Til økonomiministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Finder ministeren, at det er bekymrende, at den vaklende euro nu er ved at trække den stærke danske krone med i sit tilsyneladende frie fald, og hvor længe finder ministeren, det er til gavn for Danmark at have en fast tilknytning til euroen?«

Skriftlig begrundelse

Euroen har netop sat en ny bundrekord på de internationale valutamarkeder og er nu under dollarens værdi. Spørgeren finder på den baggrund, at ministerens tidligere udtalelse om, at euroen er en »fantastisk succes« må have været forhastet. Spørgeren finder ydermere, at det er bekymrende, at den hidtidigt så stærke danske krone nu, takket være den faste tilknytning til EU-valutaen, trækkes med ned. Udviklingen kan, finder spørgeren, ikke længere fortsætte, hvis vi da ønsker at have en stærk valuta.

Formanden:

Som allerede nævnt udgår spørgsmål nr. 2, dvs. spørgsmål nr. S 714, og vi går så til spørgsmål nr. 3.

Spm. nr. S 608

3) Til miljø- og energiministeren af:

Søren Kolstrup (EL):

»Vil ministeren sikre, at offentligheden og folkevalgte politikere fremover får adgang til måleresultater af dioxin i tilknytning til forbrændingsanlæg i samme takt, som resultaterne foreligger, og at der til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg tilgår en månedlig opgørelse over dioxinmålinger på landets mange anlæg, hvor der foregår forbrænding?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Fyns Amts Avis den 19. november 1999 blev der allerede i 1998 konstateret overskridelse af grænseværdien for dioxinudslip ved afbrænding af schredderaffald på Kommunekemi. Dette blev imidlertid ikke oplyst over for offentlighed eller politikere, da Fyns Amt tillod

fortsættelse af forsøgene i 1999, og er heller ikke tidligere kommet frem, selv om der har været flere spørgsmål om udslippene fra Kommunekemi.

Der er åbenlyst et voldsomt behov for et formaliseret krav om åbenhed i forbindelse med dioxinkontrollen, og med forslaget ønskes ministerens holdning til at sikre en sådan formaliseret åbenhed belyst.

Søren Kolstrup (EL):

Baggrunden for at stille spørgsmålet er, at affaldsforbrænding jo er den vigtigste enkeltstående kilde til dioxinudslip i Danmark og bærer ansvaret for hen imod halvdelen af det samlede dioxinudslip.

Når vi samtidig erfarer, at i hvert fald én virksomhed, nemlig Kommunekemi, har foretaget en overskridelse af gældende grænser, og at disse overskridelser ikke er kommet til offentlighedens kendskab før meget lang tid derefter – et halvt til et helt år efter – melder det spørgsmål sig, om der ikke er behov for et formaliseret krav om åbenhed.

Spørgsmålet skal også ses i lyset af, at regeringen er indstillet på at lave en dioxinhandlingsplan, og det er fint nok, kan man sige. Men en sådan dioxinhandlingsplan forudsætter vel netop, at vi er sikre på, at vi får alle relevante oplysninger og ikke træffer beslutninger på kvikksand. Så hovedspørgsmålet lyder: Er der ikke behov for formaliserede krav om umiddelbar åbenhed, når der finder farlige målinger sted?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
I øjeblikket er det kun de færreste affaldsforbrændingsanlæg, der har fastsatte grænseværdier for dioxinudledning og derfor også har pligt til at foretage regelmæssige målinger af udledninger af dioxin. Men planen om at indføre dioxinrensning på landets affaldsforbrændingsanlæg i løbet af de kommende 4-5 år vil komme til at betyde krav om systematisk måling for dioxin.

Som vort system på miljøområdet er indrettet – og det gælder, hvad enten der er tale om dioxin eller andre farlige eller miljøfremmede stoffer, der udledes i Danmark – ligger kontrollen med udslippene primært hos de virksomheder, som udsender stoffet. Tilsynsmyndighederne modtager resultatet eller resultaterne af virksomhedernes egen kontrol, og så foretager

de selv stikprøvekontrol og påser, at virksomhederne overholder de givne krav.

Det er mig magtpåliggende at få sagt til Folketinget, at offentligheden og de folkevalgte politikere allerede har adgang til alle de informationer, spørgeren efterlyser, i samme takt, som tilsynsmyndighederne modtager informationerne. Det følger af forvaltningsloven og lov om offentlighed i forvaltningen samt af lov om aktindsigt i miljøoplysninger, som på flere punkter udvider den offentlige adgang til at få miljøoplysninger hos myndighederne sammenlignet med andre områder.

Men alligevel vil jeg selvfølgelig meget gerne med hr. Kolstrup og Folketinget se, hvad vi yderligere kan gøre for at forbedre offentlighedens adgang til at få oplysninger. Det er klart, at vi først og fremmest skal bruge vore ressourcer på at udføre det egentlige tilsynsarbejde, men jeg vil meget gerne diskutere med hr. Kolstrup, hvad vi kan gøre for at forbedre offentlighedens oplysningsadgang. For som hr. Kolstrup siger, er det utilfredsstillende, at så vigtige oplysninger er kommet frem så sent.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke for svaret, og jeg kan forstå, vi har en fælles erkendelse af, at det, der fandt sted, ikke var så godt det, og at det heller ikke er så godt, hvis noget sådant finder sted fremover.

Det springende punkt er, hvad vi kan gøre. Ville det set fra ministerens synspunkt være relevant, at man sikrede, at f.eks. Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg fik løbende information om, hvordan det her og nu står til på området? Kunne man eventuelt også forestille sig, at information om de udførte målinger med en registrering af, hvornår de har fundet sted, og hvornår de er kommet til tilsynsmyndighedernes kendskab, også indgik i forbrændingsanlæggenes grønne regnskaber? Det var jo en mulighed.

Som sagt synes jeg, det ville være rart, hvis vi kunne få en bekræftelse på, at ministeren dels var indstillet på at give løbende information til Miljø- og Planlægningsudvalget, dels eventuelt lade det indgå i de grønne regnskaber.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg tror, hr. Kolstrup og jeg er enige om det samme. Jeg synes, man skulle overveje – det er den ene del af hans forslag – at disse målere-

sultater bliver opført i førelsen af de grønne regnskaber.

Hvad angår regelmæssig indberetning til Folketinget, vil det beslægtede en masse ressourcer i forhold til alle de situationer, hvor der ikke er noget at komme efter. Man kunne måske snarere tænke sig, at man pålagde tilsynsmyndigheden, så snart den er bekendt med, at der er sket egentlige overskridelser – altså reelle overskridelser, nu taler jeg ikke om marginale forhold, men virkelig noget, der har offentlighedens interesse – et ansvar for, at offentligheden får besked ved at udsende en pressemeddelelse eller gøre det på anden måde. Så skal jeg nok sørge for, at det kommer til udvalget. Det kunne være en vej, men lad os prøve at diskutere det.

Jeg kan forestille mig, at der er forskellige folk i mit ministerium, som bliver bekymrede, hvis jeg siger mere end det, jeg allerede har gjort, så derfor vil jeg stoppe her. Men jeg vil meget gerne diskutere med hr. Kolstrup, hvordan vi kan forbedre befolkningens adgang til de nødvendige oplysninger.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke for svaret, og jeg tager det som et tilsagn om, at vi kan få undersøgt, hvordan tilsynsmyndighederne umiddelbart kan informere offentligheden; det er det ene. Jeg opfattede også ministerens svar som et tilsagn om at undersøge, hvordan man generelt kan sikre, at udvalget løbende bliver informeret, men især det første synes jeg er vigtigt at få drøftet nøjere. Tak for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 706

4) Til justitsministeren af:

Helge Adam Møller (KF):

»Finder ministeren det rimeligt, at en udenlandsk statsborger, mens han afsoner en langvarig fængselsstraf og samtidig er udvist fra Danmark, kan søge og få dansk statsborgerskab og dermed forhindre udvisningen, og kan ministeren oplyse om Fyns Statsamt har kontaktet eller rådført sig med Justitsministeriet, før statsamtet i en konkret sag den 15. november 1999 tildelte en ung 21-årig fængslet og udvist libaneser dansk statsborgerskab?«

Justitsministeren (Frank Jensen):

Som jeg tidligere har tilkendegivet, er det Justitsministeriets opfattelse, at personer, der har fået en udvisningsdom, ikke efterfølgende kan få dansk indfødsret ved erklæring.

Jeg har endvidere oplyst, at Justitsministeriet i fredags rekvirerede den pågældende sags akter fra Fyns Statsamt, og at ministeriet nu vil se nærmere på denne sag med henblik på at træffe afgørelse i sagen i begyndelsen af det nye år efter høring af den pågældende. Fyns Statsamt har ikke kontakttet eller rådført sig med Justitsministeriet, inden man har tildelt meddelelse om indfødsretsbevis, men jeg har forstået, at Fyns Statsamt ville have forelagt sagen for Justitsministeriet, hvis man i statsamtet havde været opmærksom på, at der var tale om en person, der havde fået en udvisningsdom.

Justitsministeriet har i fredags udsendt en cirkulæreskrivelse til statsamtene om, hvordan de kan sikre sig, at de får oplysning om, hvorvidt en person er dømt til udvisning, og jeg kan tilføje, at jeg som bekendt i morgen vil fremsætte lovforslag om ændring af indfødsretslovens § 3. Lovforslaget går ud på, at unge mennesker, der er straffet, slet ikke skal kunne få dansk statsborgerskab ved erklæring. Herefter vil der altså ikke længere være mulighed for, at unge kriminelle får statsborgerskab ved erklæring og dermed allerede af den grund ikke kan udvises i forbindelse med en eventuel senere straffesag.

Helge Adam Møller (KF):

Tak for svaret og tak for tilsagnet om, at der allerede i dag bliver fremsat et lovforslag.

Der blev for snart 4 år siden også fremsat et forslag med nøjagtig det samme indhold, altså at lukke dette hul i loven, og den daværende socialdemokratiske minister sagde dengang – det var den 14. marts 1996 – at et sådant forslag ville ændre en lov, som byggede på indstillinger fra både FN og Norden, og det kunne man ikke acceptere. Hvad er årsagen til, at regeringen nu 4 år efter endelig kan acceptere det?

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er Dansk Folkepartis opfattelse, at en af årsagerne til, at ministeren nu kommer med et initiativ, netop er den sag fra Fyns Statsamt, som har verseret i pressen, hvor man har tildelt statsborgerskab ved erklæring til en libaneser, som er dømt. Det er en mærkværdig sag, må man nok sige, og jeg synes også, ministeren gav udtryk for, at der kunne være sket en fejl hos

Fyns Statsamt. Derfor er mit spørgsmål, om ministeren på nuværende tidspunkt kan sige om denne sag, at man kan fratage statsborgerskabet, så den pågældende ikke får dansk statsborgerskab?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg håber, jeg har hørt forkert, eller at det var noget utydeligt, men jeg vil godt have ministeren til at bekræfte, at uanset om der i et statsamt måtte være sket en fejltagelse, kan man naturligvis ikke ophæve et statsborgerskab, som én gang er tildelt. Det er et helt principielt synspunkt, som i og for sig intet har med nogen konkret sag at gøre, men jeg vil bare gerne have ministeren til at fastslå det, for vi kan jo ikke komme til en retstilstand, hvor vi bagudrettet kan begynde at ophæve danske statsborgerskaber. Det håber jeg ministeren er enig i.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Først til hr. Helge Adam Møller: Jeg sagde i min besvarelse, at der i morgen vil blive fremsat forslag til lovgivning her i Folketinget, og at jeg fra regeringens side vil lægge vægt på, at sagen bliver afklaret inden jul. Jeg har da også forstået, at der er et flertal her i Folketinget, der vil sikre det.

Hr. Helge Adam Møller har jo ret i, at erklæringsreglerne er af gammel dato. De har været i dansk ret i over 100 år, og det er rigtigt, at der i 1996 fra De Konservatives og Venstres side blev fremsat forslag om at ændre erklæringsreglerne. Men det er tilsvarende rigtigt, at jeg for over 1 år siden fremsatte forslag her i Folketinget om at udvide erklæringsperioden fra 21-23 år til 18-23 år, og det blev enstemmigt vedtaget her i Folketinget inklusive stemmer fra hr. Helge Adam Møllers parti og inklusive fru Pia Kjærsgaards partis stemmer. Så inden vi nu begynder at sidde og pege fingre ad hinanden om, hvem der har ansvaret for de erklæringsregler, som er i dansk ret i dag, synes jeg, alle skal vide, at de har stemt for dem, og deres respektive partier har stemt for dem.

Den seneste tids debat har rettet opmærksomheden mod, at der ikke er noget vandelskrav for de 18-23-årige. De, der har begået kriminalitet, kan altså erklæres for danske statsborgere. Der er ikke nogen karenperiode her.

Jeg har tilkendegivet lang tid forinden den konkrete sag, som fru Pia Kjærsgaard stillede spørgsmål om, at jeg synes, der var grundlag for at overveje, om der ikke skulle være et van-

delskrav i de erklæringsregler, vi har i dag. Jeg tilkendegav i svaret på et spørgsmål fra hr. Thulesen Dahl her i Folketinget, inden den pågældende sag kom frem i offentligheden, at jeg syntes, det var rigtigt at se på erklæringsreglerne, sådan som de administreres i dag, og jeg ville gå i gang med at drøfte med Folketingets Indfødsretsudvalg, om der skulle laves nogle tilsvarende vandelskrav over for dem, der kunne erklæres for danske statsborgere.

Nu har jeg så på regeringens vegne drøftet de spørgsmål, og jeg er kommet til den konklusion, at den mest praktiske, den mest letforklarlige, den mest gennemskuelige model vil være, at folk, der er straffede, ikke kan benytte sig af erklæringsreglerne. De kan søge indfødsret på helt traditionel vis efter de naturalisationsregler, der bliver administreret af Folketingets Indfødsretsudvalg, og jeg vil forelægge Folketinget et forslag om det.

Helge Adam Møller (KF):

På baggrund af dels justitsministerens første besvarelse og dels det, justitsministeren nu har anført – altså at der i morgen bliver fremsat et lovforslag, som har samme indhold som det, De Konservative og Venstre fremsatte for 4 år siden, i hvert fald samme hovedindhold – stiller jeg mig tilfreds med svaret, og jeg vil godt trække de næste to spørgsmål, jeg har stillet, spørgsmål 5 og spørgsmål 6, tilbage, hvis det kan lade sig gøre, hr. formand. Jeg ved det ikke.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt bede ministeren besvare mit spørgsmål, for uanset hvad man så kan mene om indholdet af en afgørelse, så er en afgørelse om statsborgerskab en afgørelse af en sådan karakter, at man ikke bagefter kan ophæve den, når den er truffet af den rette myndighed på baggrund af den eksisterende lov. Den, som én gang er blevet dansk statsborger, er og forbliver dansk statsborger. Det vil jeg gerne have ministeren til at slå fast med syvtommersøm, for ellers skrider jo alle retsprincipper.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg er i modsætning til hr. Helge Adam Møller aldeles ikke tilfreds med svaret, for jeg synes ikke, jeg fik noget. Ministeren sagde, at der var sket en fejltagelse, og nu kunne jeg forstå på hr. Keld Albrechtsen, at han også har fået det samme ud af svaret, som jeg har fået.

Jeg vil godt med henvisning til det konkrete eksempel, som har bevirket, at ministeren nu er på banen, spørge ministeren direkte: Bliver det statsborgerskab frataget den pågældende, fordi der åbenbart er sket en fejltagelse? Et statsamt kan vel ikke benåde en forbryder? Det er jo rent faktisk det, der er sket, og det vil jeg godt have ministerens helt klare svar på. Jeg har et spørgsmål senere, og hvis jeg ikke får et klart svar nu, opretholder jeg selvfølgelig spørgsmålet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil nu besvare fru Pia Kjærsgaards spørgsmål, og jeg vil besvare det på den måde, som jeg gjorde tidligere:

Allerede den 16. november tilkendegav jeg i svaret på et spørgsmål fra hr. Thulesen Dahl her i Folketinget, at det var nødvendigt at se på erklæringsreglerne i indfødsretsloven, fordi jeg mente, det var rigtigt at se på, om der ikke skulle være et vandelskrav her. Så derfor: Det, jeg har været i gang med siden da, er ikke noget, der er fremkaldt af den konkrete sag fra Fyn. Nu har jeg sagt det for anden gang.

Til hr. Helge Adam Møller skal jeg sige – og så skal jeg vende tilbage til fru Pia Kjærsgaard og hr. Keld Albrechtsen, hvis tiden tillader det – at jeg fremsætter det forslag i morgen på regeringens vegne, og konsekvensen af det svarer på mange måder til det, hr. Adam Helge Møller sagde, der har været forslag om fra Venstres og De Konservatives side.

Man kan sige, det forslag, jeg fremsætter, endda er en lidt mere vidtgående model, fordi de, der er straffede og står i Kriminalregisteret, ikke kan benytte sig af erklæringsreglerne. Det forslag, som har været fremme fra Venstres og De Konservatives side, og som også ligger i det beslutningsforslag, V, K og CD har fremsat, medfører, at man fortsat kan benytte sig af erklæringsreglerne – også når man er mellem 18 og 23 år – når man har overstået karenperioden.

Men regeringens forslag er mere vidtgående.

Man kan simpelt hen slet ikke benytte sig af erklæringsreglerne efter det forslag, jeg vil fremsætte på regeringens vegne i morgen.

Så til fru Pia Kjærsgaard med hensyn til, om der er begået fejl i Fyns Statsamt. Jeg vil ikke stå her i Folketingssalen med det ministeransvar, jeg har, og være sagsbehandler i en konkret afgørelse, men jeg kan sige, at vi undersøger sa-

gen, og vi indkaldte allerede i fredags sagen fra Fyns Statsamt.

Som en generel betragtning kan jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, som jeg også tilkendegav den 16. november her i Folketinget, at vedrørende folk, der er dømt til udvisning – det kan være for bestandig, og det kan være tidsbestemt – er det Justitsministeriets generelle opfattelse, at så kan man ikke benytte sig af reglerne om erklæring i indfødsretslovens § 3. Man kan altså ikke erklære sig statsborger. Den konkrete sag fra Fyns Statsamt sagsbehandler vi helt efter forvaltningslovens almindelige bestemmelser, dvs. at der også skal være en høringsret for den pågældende, inden der træffes en forvaltningsmæssig afgørelse i sagen.

Hvis formanden tillader det, vil jeg gå videre, men ellers vil jeg komme tilbage og besvare det spørgsmål, som hr. Albrechtsen stillede.

Formanden:

Ministeren får lejlighed til at komme tilbage, og hr. Peter Skaarup har bedt om ordet.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt takke for svaret fra ministeren, men jeg synes stadig ikke rigtig, vi har fået noget endegyldigt svar på, om den person, vi taler om, rent faktisk får lov til fortsat at være dansk statsborger eller ikke får lov at være dansk statsborger. Det er der ikke kommet noget klart svar på, og jeg synes, det ville være rimeligt, at ministeren – når nu spørgsmålene handler om det – ligesom skærer det ud i pap for os.

Så vil jeg godt lige høre – og det er lidt i forlængelse af hr. Helge Adam Møllers spørgsmål, som jeg heller ikke rigtig synes, han fik svar på – hvad det egentlig er, der gør, at regeringen synes, det er vigtigt at komme med det forslag lige nu. Jeg kan erindre fra Fyens Stiftstidende den 2. oktober i år, at Justitsministeriet administrerede reglerne således, at selv om man var kriminel, kunne man også efter en fængselsstraf få dansk statsborgerskab efter erklæringsreglerne, og derfor undrer det mig, at regeringen nu lige pludselig kommer med dette forslag. Hvad er den store forskel? Hvorfor vil man fremsætte det nu?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Justitsministeren har flere gange nævnt, at et enigt Folketing har stemt for reglerne. Jeg skal bare bede justitsministeren bekræfte, at den lov, justitsministeren henviser til, er en samlet lov,

der inkluderer mange forskellige ting. Det er i øvrigt en ganske almindelig uskik, regeringen gør sig skyldig i talrige gange, når den kommer med lovforslag, der både er skidt og kanel, men man kan jo selvfølgelig vælge, om man vil stemme for eller imod.

Jeg vil bare bede om en bekræftelse på det, og også bede om en bekræftelse på, at justitsministeren hentede sagen ind fra Fyns Statsamt i fredags, hvor Folketinget stillede spørgsmål i sagen. Er det korrekt, at der er et sammenfald mellem, at folketingsmedlemmer tager sagen op og stiller spørgsmål til den mundtlige spørgetid denne onsdag, og at justitsministeren henter sagen ind?

Så skal jeg endelig sige, at når justitsministeren hele tiden henviser til, at han vil se på vandelskravene, ligger der jo ikke i det, at justitsministeren vil påtage sig at se på en konkret sag, hvor der er truffet afgørelse. Her må jeg jo efterlyse et svar på det meget klare spørgsmål, hr. Keld Albrechtsen nu har stillet to gange, og som er meget interessant i den sammenhæng.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Alle partier stemte for erklæringsreglerne for mere end 1 år siden. Hr. Thulesen Dahl, fru Pia Kjærsgaard og hr. Peter Skaarup stemte for dem og stemte også for, at de ikke bare som tidligere skulle gælde for de 21-23-årige, men for de 18-23-årige. Det kan godt ske, hr. Thulesen Dahl har fortrudt, at han stemte for erklæringsreglerne, men det er et faktum.

Den 16. november svarede jeg her i Folketinget på spørgsmål fra hr. Thulesen Dahl, at jeg mente, det var nødvendigt at se på erklæringsreglerne, fordi jeg mente, det var nødvendigt. Nu er tv jo i dag et meget stort sandhedsvidne om mange ting i politik, og jeg sagde om aftenen i TV2-Nyhederne – og det blev båndet umiddelbart efter – at jeg havde svaret hr. Thulesen Dahl her i salen, at jeg mener, det kan forekomme krænkende, at de 18-23-årige, der har begået kriminalitet, har umiddelbar adgang til at kunne opnå statsborgerskab ved erklæring, og derfor ville jeg nu drøfte det med Folketingets Indfødsretsudvalg og se på erklæringsreglerne ud fra den forudsætning, at her burde der være et vandelskrav.

Så kom der en sag senere, nemlig i slutningen af sidste uge. Jeg hørte om den sent torsdag aften på vej hjem fra et møde i Bruxelles, og fredag bad jeg mine medarbejdere om at indkalde sagen fra Fyns Statsamt. Men det har intet at

gøre med, at der blev rejst spørgsmål her i Tinget – intet! Jeg ved ikke, hvorfor hr. Thulesen Dahl altid tillægger sine medmennesker de allerlaveste motiver, men det kan være, hr. Thulesen Dahl har den tankegang. Det skal jeg så lade være usagt.

Til hr. Albrechtsen skal jeg svare, at hr. Albrechtsens spørgsmål kan man ikke svare meget entydigt på. Den begunstigende forvaltningsafgørelse, som er truffet i Fyns Statsamt, undersøger vi nu. Er den truffet på et forkert grundlag, giver det grundlag for at vurdere, om man kan tage statsborgerskabet tilbage, og det er det, vi er i gang med at undersøge i Justitsministeriet. Jeg vil i øvrigt ikke gå videre med hensyn til at sagsbehandle her i Tinget, men vi undersøger altså, om statsborgerskabet er givet på et fejlagtigt grundlag eller et ikke fuldt oplyst grundlag – ikke at jeg dermed vil sige, at Fyns Statsamt har truffet en forkert afgørelse, for de har ikke kendt den oplysning, som er kommet offentligt frem, nemlig at den pågældende var dømt til udvisning.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan berolige justitsministeren med, at Dansk Folkeparti altid har været og stadig er meget uenig i, at der skal kunne tildeles statsborgerskab via erklæringer.

Og så må jeg bare sige, at hvis det er regeringens udgangspunkt, der nu lægges for dagen, bliver vi jo hver gang, vi ser et lovforslag, hvor der er både fordele og ulemper, nødt til at stemme imod. Det synes jeg da er brandærgeligt, men det bliver jo konklusionen, hvis man skal tage en diskussion med justitsministeren på det grundlag, justitsministeren ønsker.

Så vidt jeg er orienteret, er statsborgerskabet til den pågældende, vi taler om, tildelt den 15. november i år, altså for ganske lang tid siden efterhånden. Jeg bliver nødt til at spørge justitsministeren: Nu vil man bruge tiden fra nu af og til engang i det nye år til at vurdere sagen, men man kan godt stille lovforslag her i Folketinget, man kan godt nå at lave om på reglerne inden jul. Hvorfor det? Hvorfor skal det tage så lang tid at vurdere, om man kan fratage den pågældende statsborgerskabet?

Spørgsmål 2: Mener justitsministeren, det generelt er således, at hvis der gives statsborgerskab ved erklæringer, som Justitsministeriet efterfølgende er uenige i, kan Justitsministeriet tage statsborgerskabet tilbage? Det synes jeg nemlig åbner nogle perspektiver.

Ole Donner (DF):

Det er næsten det samme spørgsmål, som hr. Kristian Thulesen Dahl stillede: Hvis der er tildelt et statsborgerskab, og det eventuelt er givet på et forkert grundlag, mener ministeren så, der overhovedet er en mulighed for at tage det tilbage?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Til hr. Thulesen Dahl: Vi fremsatte lovforslaget på helt traditionel vis her i Folketinget, og det var ikke et lovforslag med en hel masse sammenbragte ting. Det var et lovforslag om revision af indfødsretsloven, og det indeholdt bl.a. forslag om at nedsætte aldersgrænsen i erklæringsreglerne fra 21 år til 18 år.

Hr. Thulesen Dahl stemte for det, men hr. Thulesen Dahl kender jo godt arbejdsmetoden her i Folketinget. Hr. Thulesen Dahl kunne have stillet ændringsforslag til den pågældende paragraf, § 3, hvis hr. Thulesen Dahl havde ønsket det, men hr. Thulesen Dahl og hans parti stemte for erklæringsreglerne, og nu mener hr. Thulesen Dahl ikke, det skulle have været sådan. Jeg driller ikke hr. Thulesen Dahl. Jeg siger bare, at sådan er det, og jeg er indstillet på i morgen at fremsætte lovforslag her i Tinget om at ændre reglerne, så de, der har begået kriminalitet og har fået en straf, ikke kan benytte sig af erklæringsreglerne.

Så spørger hr. Thulesen Dahl, hvorfor der ikke kan træffes afgørelse i den konkrete sag fra Fyns Statsamt inden jul. Her bliver jeg altså nødt til at sige, at jeg vil ikke overtræde forvaltningslovens bestemmelser. Hvis der skal laves om på den sag, hvis Justitsministeriet skal træffe en anden afgørelse i den konkrete, begunstigende forvaltningsafgørelse, som er truffet af Fyns Statsamt, skal den træffes på et ordentligt, juridisk holdbart og sikkert grundlag. Det vil også ske, når vi overholder forvaltningslovens almindelige bestemmelse om, at der er høringsret for den pågældende og eventuelt også hans advokat, inden der træffes en forvaltningsretlig afgørelse, der eventuelt går imod den afgørelse, som tidligere er truffet i Fyns Statsamt, fordi der er fremkommet nye oplysninger – bl.a. den oplysning, som ikke forelå for Fyns Statsamt, nemlig at den pågældende var dømt til udvisning.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må nok lige gentage over for justitsministeren, at det var jo på grund af nogle stramminger,

Dansk Folkeparti støttede lovforslaget. Der var så den knast i det, som vi ikke kunne lide, og derfor er det også, jeg siger, det må være rimeligt, at vi får et klart svar i dag fra justitsministeren på, om den pågældende får lov til fortsat at være dansk statsborger eller ej.

Som vi kan forstå justitsministerens svar indtil nu, så er det, at det kan han ikke svare på i dag og der går lang tid. Der kan man jo så undre sig over, hvordan det kan lade sig gøre at lave nye love på et juridisk holdbart grundlag, som justitsministeren siger, når man altså ikke kan afklare en sag som den her, som trods alt må være rimelig simpel for Fyns Amt.

Derfor skal mit afsluttende spørgsmål være: Hvordan kan det være, at justitsministeren og regeringen udadtil over for offentligheden ligesom har givet indtryk af, at nu retter man op på det her, nu får den her mand, der er blevet idømt en udvisningsdom, ikke sit statsborgerskab, og så kan justitsministeren alligevel ikke her i Folketinget sige klart, at vedkommende ikke skal have det statsborgerskab? Det virker ulogisk.

Ole Donner (DF):

Ministeren svarede ikke på mit spørgsmål, og jeg mener, det var et forholdsvist enkelt spørgsmål. Jeg vil så gerne gentage det enkle spørgsmål, og det har ikke noget med den eksisterende sag at gøre. Det, jeg bare spørger om, er:

Mener ministeren, at man kan tilbagekalde et statsborgerskab, hvis det er givet på et administrativt grundlag, som er forkert? Det må være ret simpelt at svare, om man mener det, man ikke mener det, eller man ikke ved det, for hvis det er det, der er grunden, så kan man jo bare svare det.

Formanden:

Så får justitsministeren ordet, og det er for afslutning af spørgsmålet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ethvert medlem, der kender Folketingets forretningsorden, ved, at det er formanden, der bestemmer, hvornår taletiden er opbrugt, og jeg kan ikke nå at besvare alle de spørgsmål, der bliver stillet inden for de rammer, der er i Folketingets forretningsorden, og som formanden jo er nødt til at håndhæve her i Tinget.

Så skal jeg svare hr. Donner: Hvis det er sådan, at der er truffet afgørelse på et ikke fuldt oplyst grundlag, at den begunstigende forvalt-

ningsafgørelse ikke er truffet på et fuldt oplyst grundlag, så mener jeg, at der er et grundlag for at vurdere, om man kan tilbagekalde det konkrete indfødsretsbevis. Det er vi nu i gang med at undersøge.

Jeg kan ikke stå og sagsbehandle her i Tinget, men som jeg også den 16. november svarede hr. Thulesen Dahl her i Tinget, er det generelt Justitsministeriets opfattelse, at er man dømt ved domstolene til udvisning, det kan være for bestandig, det kan være tidsbestemt, så opfylder man ikke betingelserne for at kunne få dansk statsborgerskab ved erklæring.

Ser man så på det efter naturalisationsreglerne, som administreres af Folketingets Indfødsretsudvalg, så er svaret her, at er man dømt til udvisning for bestandig, nej, så kan man ikke få det. Er man dømt for en tidsbestemt periode, så kan man først få det efter den karensperiode, der er gået, når man er vendt tilbage efter den periode, man har været udvist i; ganske mange år. Sådan er det. Det er den generelle beskrivelse.

I den konkrete sag er jeg nødt til at fortælle Dansk Folkeparti, at her er der nogle retsregler, der skal overholdes af den til enhver tid siddende justitsminister, og som jeg har tænkt mig at overholde. Det er forvaltningslovens bestemmelser. Nu har jeg svaret generelt. Den konkrete sag vil der blive truffet afgørelse i, når den bliver behandlet efter de almindelige bestemmelser.

Så skal jeg sige til hr. Thulesen Dahl, at den afgørelse, der blev truffet af Fyns Amt den 26. november var med virkning fra det tidspunkt, hvor indfødsretsbeviset var søgt, den 15. november. Men selve sagen var sluttet den 26. november. Blot for at hr. Thulesen Dahl ikke går fejl i byen i den sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

De spørgsmål, der er opført som nr. 5 og 6, er taget tilbage af spørgeren og dermed bortfaldet. Spørgsmålene var sålydende:

Spm. nr. S 707

5) Til justitsministeren af:

Helge Adam Møller (KF):

»Hvad er årsagen til, at ministeren ikke allerede har fremsat lovforslag til at ændre § 3 i lov om

dansk indfødsret, så groft kriminelle unge udlændinge mellem 18 og 23 år forhindres i at opnå dansk statsborgerskab alene ved at skrive under på et stykke papir?»

Spm. nr. S 708

6) Til justitsministeren af:

Helge Adam Møller (KF):

»Vil ministeren straks fremsætte lovforslag – så forslaget kan vedtages inden jul – om at ændre § 3 i lov om dansk indfødsret med henblik på at sikre, at unge udlændinge mellem 18 og 23 år skal opfylde lignende krav som alle andre udlændinge for at blive danske statsborgere?«

Formanden:

Jeg skal spørge, om spørgsmålet opført som nr. 7 af fru Pia Kjærsgaard ønskes opretholdt? (Ophold). Det gør det.

Spm. nr. S 712

7) Til justitsministeren af:

Pia Kjærsgaard (DF):

»Vil ministeren tage skridt til at fratage en 21-årig palæstinenser det danske statsborgerskab, han netop har fået – efter at han ved domstolen har modtaget en udvisningsdom?«

Pia Kjærsgaard (DF):

I spørgsmålet forholder jeg mig jo til den konkrete sag, som ministeren også har gjort i medierne her i den sidste uges tid, så jeg synes egentlig, det er helt rimeligt, at man henholder sig til den konkrete sag, når man nu ikke kan få et helt klart generelt svar på, hvordan ministeren vil håndtere sagerne.

Ministeren siger til dagbladet B.T. dags dato:

»Vi mener klart, at folk, der er dømt til udvisning, ikke kan opnå dansk statsborgerskab ved erklæring, som det er sket i den konkrete sag.«

Der må man jo sige, at ministeren forholder sig helt konkret til denne her sag, og jeg vil godt spørge ministeren:

Når nu sagen er undersøgt, og man må jo så acceptere, at der er en tvist imellem statsamtet på Fyn og ministeren om, hvordan det her skal udredes, hvordan det skal fortolkes, og det viser sig, at der er begået en administrativ fejl, vil man så fratage den libaneser, vi her har drøftet,

og som er udvist, statsborgerskabet? Vil man annullere det statsborgerskab?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg må sige til fru Pia Kjærsgaard: I fredags udsendte Justitsministeriet cirkulæreskrivelse til alle statsamter om, at folk, der er dømt til udvisning, ikke kan opnå dansk statsborgerskab ved erklæring.

Vi skrev til statsamterne, at måden, hvorpå man kunne sikre sig den viden, var, at man bad de pågældende om at udfylde en tro- og loveerklæring på, at de ikke var dømt af domstolene til udvisning.

Vi mener, at det har været gældende ret, og at det er gældende ret i dag, at folk, der er dømt til udvisning, ikke kan blive danske statsborgere ved erklæring.

Så er der altså af Fyns Amt truffet en afgørelse den 26. november med virkning fra den 15. november i en konkret sag. Den er vi nu ved at undersøge. Det, der ligger oplyst, er, at den pågældende er dømt til udvisning for en bestemt periode – 10 år – og vi er nu ved at se, om det statsborgerbevis, der er udstedt i den forbindelse, er ugyldigt.

Det undersøger vi, det træffer vi afgørelse om, så fru Pia Kjærsgaard kan ikke blive ved med at sige, at jeg ikke svarer på spørgsmålet. Jeg har svaret generelt, hvordan reglerne er. Jeg har svaret konkret, og der er ikke mere at tilføje i den sag end det, jeg allerede har tilføjet.

Formanden:

Ministeren oplyser, at der ikke er mere at tilføje. Ønsker fru Pia Kjærsgaard at opretholde ordet?

Pia Kjærsgaard (DF):

Det må jeg jo så acceptere, men jeg vil så bare spørge ministeren: Hvorledes bliver alle de, der har været så interesseret i denne her sag, deriblandt Dansk Folkeparti, underrettet, når der foreligger en konkret afgørelse?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil meget gerne underrette Folketingets Indfødsretsudvalg, sådan at Tingets medlemmer bliver orienteret om den konkrete sags afgørelse.

Peter Skaarup (DF):

Nu har vi så diskuteret en konkret sag her, og vi må så håbe, at justitsministeren finder sine ben, med hensyn til hvor regeringen står.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge, om det er sådan, at justitsministeren kan svare på, om der er andre personer, der har fået dansk statsborgerskab under lignende omstændigheder, altså om nogen, der også har en udvisningsdom, har fået dansk statsborgerskab i den pågældende tid. Og er ministeren i givet fald villig til at se på dem også?

Derudover vil jeg godt spørge justitsministeren, om der er personer, der måske ikke har fået en udvisningsdom, men har fået domme for meget grov kriminalitet; det kan være overfald, det kan være voldtægt, nogle af de grove voldsparagraffer. Vil ministeren se på, om det også vil være rimeligt, at de personer får dansk statsborgerskab, hvis de samme tilstande gør sig gældende i forhold til dem?

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at det spørgsmål, hr. Peter Skaarup har stillet, ligger uden for det spørgsmål, der er noteret her. Jeg henstiller, at man så vidt muligt holder sig inden for spørgsmålenes rammer, for ellers bliver det til forespørgsler, og det er ikke meningen med spørgstiden.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne spørge på baggrund af den konkrete sag, som ministeren nu vil indhente og vurdere:

Har den pågældende person, der har fået dansk statsborgerskab, ikke fået det fuldstændig i medfør af den lovgivning, der er, altså han har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år, inden for de sidste 6 år i mindst 5 år? Hvis man har opfyldt de krav, så kan man få dansk statsborgerskab pr. erklæring, hvis man er mellem 18 og 23 år.

Hvis man opfylder de krav i lovgrundlaget, hvad er det så egentlig, justitsministeren vil vurdere? Altså hvor er det så, justitsministeren mener der er begået noget ulovligt, eller at man har fået det statsborgerskab på et forkert grundlag, der gør, at Justitsministeriet kan tilbagekalde det? Hvis justitsministeren fastholder, at man kan tilbagekalde det, jamen så vil man sandsynligvis også kunne tilbagekalde det i en lang række andre situationer, hvor en person efter de almindelige regler for, at Folketinget giver indfødsret, ikke ville kunne have fået det. Det er derfor, vi synes, det er lidt interessant at bore i det her, og vi vil gerne have ju-

stitsministeren til også at svare på lige præcis den her del af spørgsmålet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg forstår godt hr. Thulesen Dahls interesse for min sagsbehandling. Det forstår jeg fuldt ud, det er jo også et spændende job at være minister. Det tror jeg aldrig hr. Thulesen Dahl kommer til at opleve, men det må fremtiden jo vise.

Jeg kan forstå interessen for de mange spændende forvaltningsområder, jeg sidder og arbejder med, men jeg vil så sige til hr. Thulesen Dahl: Jeg kan ikke gå længere i beskrivelsen af selve sagsbehandlingen. Jeg kan kun sige til hr. Thulesen Dahl, at i den konkrete sag bliver der givet indfødsret via erklæringsreglerne til den pågældende. Efterfølgende kommer det frem, at den pågældende, før indfødsretsbeviset er udstedt, er dømt til udvisning. Det følger så af Justitsministeriets generelle betragtninger, at man ikke kan få statsborgerskab ved erklæring, hvis man er dømt til udvisning. Derfor er der et grundlag for at se på den konkrete sag, og vi har indkaldt den fra Fyns Amt, fordi den pågældende altså før, han opfyldte reglerne for at kunne få statsborgerskab ved erklæring, var dømt til udvisning.

Jeg tror ikke, jeg kan skære det mere ud i pap. Det er baggrunden for, at sagen er indkaldt til Justitsministeriet, og vi undersøger sagen inden for de almindelige forvaltningsretlige bestemmelser.

Til hr. Skaarup skal jeg så tilføje: Nej, jeg har ikke kendskab til, at andre har fået statsborgerskab på lignende vilkår, efter at de har været dømt til udvisning. Hvis jeg var i besiddelse af den information, ville jeg også kalde de sager ind.

Øvrige sager, der knytter sig til kriminalitet? Det er sådan, at lovgivningen ikke siger, at der er et vandelskrav. Det vil jeg i morgen fremsætte et lovforslag om at der bliver, og så vil jeg også administrere efter den lov, ligesom jeg administrerer efter den nugældende lov.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg vil først og fremmest sige, at Dansk Folkepartis holdning er, at indfødsret alene skal tildeles ved lov og ikke ved en erklæring fra et statsamt. Lad det være helt slået fast.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Efter al den drøftelse, der nu har været, er det i virkeligheden så ikke sådan, at i det konkrete tilfælde, som jeg har stillet spørgsmål om, må ministeren

begive sig ind på en lovgivning, som ministeren så har gjort i andre tilfælde?

Den 21-årige libanesiser har begået kriminalitet, har fået en udvisningsdom og derefter af statsamtet fået tildelt statsborgerskab. Er den eneste mulige måde at fratage ham det statsborgerskab på ikke, at ministeren lovgiver tilbagevirkende?

Ellers må man sige, at så er ministeren bundet af sine egne tåbelige regler.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren for svaret og sige, at Dansk Folkeparti selvfølgelig fuldt ud støtter, at man får det her undersøgt til bunds og også i de kommende uger borer videre i det.

Jeg vil gerne bede justitsministeren om så at bekræfte, at det, man også vil bore i og undersøge, er, om man også kan indfortolke i det, justitsministeren nu går i gang med, at man ikke kan få indfødsret ved erklæring, hvis man har fået en dom, der efter de almindelige regler ville medføre en karenstid; for det, justitsministeren lægger til grund, er, at hvis der er tale om udvisning, så kan man indfortolke, at man måske ikke kan få indfødsretsbevis efter erklæring.

Men jeg synes også, det andet kunne være interessant, for der kan jo gå folk rundt, der har fået dansk statsborgerskab på et tidspunkt, hvor de har fået en dom, som efter de almindelige regler ville have medført en ganske lang karenstid. Derfor vil man muligvis kunne tage det op og også fratage nogle af dem statsborgerskabet, hvis man kan gøre det i den pågældende situation med en udvisningsdom.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg medgiver, at vores lovgivning kan være kompliceret, men så kompliceret, som hr. Thulesen Dahl og fru Pia Kjærsgaard gør den, synes jeg nu ikke den er.

Det lovforslag, der bliver fremsat og behandlet ved helt traditionel første behandling i morgen og skal igennem tre behandlinger, omfatter alle folk, der er blevet straffet, der står opført i Kriminalregisteret. Der bliver man opført efter nogle bestemmelser, som administreres af politiet, og det vil på normal vis være fra et bøde-niveau på 1.000 kr. og opefter.

Hvis man har fået den straf, og det er bødestraf, det er tiltalefrafald, det er hæfte, det er fængsel, så kan man ikke få statsborgerskab ved erklæring. Det er det forslag, der bliver fremsat

i morgen og behandlet i morgen: Man kan for fremtiden ikke opnå statsborgerskab ved erklæring.

Hr. Thulesen Dahl spørger så også til en konkret sag. Der mener jeg, gældende ret på det pågældende tidspunkt var, er det i dag og vil være det for fremtiden, at er man udvist, så kan man ikke få dansk statsborgerskab ved erklæring, og man kan heller ikke efter naturalisationsreglerne få det ved naturalisation. Det er gældende ret, det vil det også være for fremtiden.

Da der nu har været tvivl om det her spørgsmål, så bliver det præciseret i det lovforslag, jeg fremsætter i morgen, at sådan er retstilstanden. Fra den tid, der går, inden det her lovforslag bliver vedtaget, har vi over for statsamtterne i fredags beskrevet, at de kan indhente en tro- og love-erklæring, sådan at de derigennem får adgang til at se, at den pågældende ikke er dømt til udvisning, inden de giver statsborgerskab.

Så enkelt kan det beskrives, og det er den måde, hvorpå reglerne administreres.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke vil bekræfte, at når nu hr. Thulesen Dahl begynder at stille spørgsmål, om ikke det her kan give anledning til at tage en hel masse sager op og bedømme, om man kan begynde at fratage folk et allerede bevilget statsborgerskab, så illustrerer det, at ministeren skal passe overordentligt meget på, at han ikke her sætter sig på en glidbane, hvor han kommer til at krænke nogle helt fundamentale retsprincipper.

Jeg siger det bare, fordi ministeren nu understreger, at forvaltningsloven skal overholdes osv. Det er jeg meget glad for at ministeren gør, og derfor håber jeg ikke, at der sniger sig elementer af politiske overvejelser ind i den undersøgelse af, hvad forvaltningsloven tillader og ikke tillader, men at det alene bliver Fru Justitia, der kommer til at herske i Justitsministeriet.

Jeg blev lidt bekymret over den principløse udvikling, der er i den her diskussion.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil da godt kvittere for ministerens svar. Jeg synes, vi blev lidt klogere, fordi det jeg mener, ministeren siger her – og det er vi tilfredse med i Dansk Folkeparti – at ministeren åbner for, at det kan godt tænkes, at den person, vi har til debat her i dag, får frataget sit statsborgerskab,

fordi vedkommende har fået en udvisningsdom.

Så er det logiske spørgsmål, også på baggrund af det, hr. Keld Albrechtsen siger: Kan vi gå tilbage i tiden og se på, om der er personer, der i den forløbne tid via den her ordning har fået dansk statsborgerskab ved erklæring, der har fået en udvisningsdom eller eventuelt en karenstid, som også kunne blive ramt eller taget fat i. Altså: Vil ministeren undersøge, om der tilbage i tiden er personer, der har fået en udvisningsdom, karenstid, der kan fratages statsborgerskabet på den baggrund, som ministeren vil bruge til at komme omkring med det statsborgerskab, libaneseren har fået i pågældende tilfælde?

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg vil bare godt have ministeren til at bekræfte det, jeg spurgte om i forrige spørgsmål, om det ikke forholder sig således, at hvis ministeren ønsker at fratage det her statsborgerskab og eventuelt andre tilfælde, som kan være lignende, som hr. Peter Skaarup og hr. Kristian Thulesen Dahl har redegjort for, så skal ministeren lovgive med tilbagevirkende kraft.

Ministeren er nok på lidt tynd is, for at sige det mildt i denne her sag. På den ene side vil ministeren gerne give et signal til befolkningen om, at det her er fuldstændig uacceptabelt, fordi ingen kan forstå, ingen ved deres fulde fem kan forstå, hvis en udvisningsdom efter grov kriminalitet senere bliver efterfulgt af et statsborgerskab. Det er der ingen mennesker i Danmark der kan forstå, og derfor kommer ministeren lidt ind på en glidebane, hvor ministeren gerne ville sige: Jamen, nu retter regeringen op på det her, men den kan ikke gøre det ved det tilfælde, som har medført, at ministeren kommer med initiativet.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Fru Pia Kjærsgaard, det var gældende ret, da det pågældende statsborgerbevis blev udstedt, at man ikke kan oppebære statsborgerskab, hvis man er dømt til udvisning, og den pågældende, som Dansk Folkeparti her har trukket frem, levede først op til de regler, der er i indfødsretsloven om at have været her i 10 år, efter at dommen var afsagt. Det er gældende ret, jeg skal ikke lovgive med tilbagevirkende kraft.

Kan fru Pia Kjærsgaard ikke selv se det? Når det er gældende ret, skal der ikke lovgives med tilbagevirkende kraft. Når vi nu undersøger,

om der er givet statsborgerbevis på et grundlag, hvor reglerne ikke var opfyldt, kan fru Pia Kjærsgaard så ikke selv se, at der ikke skal lovgives i den sag med tilbagevirkende kraft?

Så kan man spørge sig selv: Når der så nu er givet en begunstigende forvaltningsimødekomelse fra et statsamt, og selv om det er givet på et ikke fuldt oplyst og et ikke lovmedholdeligt grundlag, kan man så tage det tilbage igen? Det er det, vi er ved at undersøge.

Det træffer vi konkret afgørelse om i Justitsministeriet, og den afgørelse kan jo, som enhver ved, afprøves ved domstolene. Det må vi se. Men der skal ikke lovgives med tilbagevirkende kraft. Men af den lovgivning, som fru Pia Kjærsgaard stemte for for et års tid siden, der giver de regler, hvor man kan erklære sig til et statsborgerskab, der fremgår der ikke, at statsamtet skal lave nogen vurdering af kriminalitet. Det fremgår ikke, at man skal lave nogen vandskravsvurdering af dem. Derfor har statsamtene ikke adgang til at få den slags oplysninger fra politiet.

Det fremsætter jeg forslag om i Folketinget i morgen, at statsamtene får direkte adgang til Kriminalregisteret, så de kan se, om den pågældende er straffet. Hvis den pågældende er det, må de afvise sagen. Sådant bliver det for fremtiden, sådan har det ikke været hidtil. Derfor skrev jeg i fredags rundt til statsamtene, at man skulle hente en tro og love-erklæring hos de pågældende, om de var dømt til udvisning.

Ole Donner (DF):

Jeg er meget tilfreds med ministerens seneste svar, at det ikke kræver lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Skal det så forstås på den måde, at hvis ministeriet vælger at tilbagekalde det statsborgerskab, vi her taler om, hvis man har givet en begunstigende behandling i denne her sag, kan ministeren så bekræfte, at hvis resultatet bliver, at man her tilbagekalder statsborgerskabet, så vil man også se på andre sager? For efter ministerens opfattelse er det ikke nødvendigt at ændre på lovgivningen, så hvis der er andre konkrete sager, kan ministeren så bekræfte, at man også vil se på dem?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg har ikke nogen viden om, at der skulle være andre sager af tilsvarende art, hr. Donner. Var jeg i besiddelse af den viden, så havde jeg alle-

rede tilkendegivet, at de sager også var blevet behandlet i Justitsministeriet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 646

8) Til forsvarsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil den danske regering forsøge at opnå en aftale med USA på linje med den aftale, som den tyske regering har indgået med USA, om at Tyskland ikke vil bruge sine lyttestationer til at aflytte telekommunikation mellem tyske borgere og tyske virksomheder?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af Der Spiegel nr. 47 1999, at USA's efterretningstjenester og herunder NSA (National Security Agency) på et møde på den amerikanske aflytningsstation Bad Aiblingen, som drives af NSA, har garanteret Tyskland, at Bad Aiblingen hverken er rettet imod tyske interesser eller rettet imod tysk lovgivning.

Dermed skulle en strid være afsluttet, som har stået på i nogle år, hvor Tyskland energisk har frabedt sig at blive udspioneret af deres amerikanske allierede. Det har især drejet sig om spionage imod tyske koncerner. Dette problem skulle altså nu være løst til tysk tilfredshed gennem en aftale.

Dermed bør der også være skabt grundlag for, at andre af USA's allierede må kunne forlange en tilsvarende rimelig behandling. Efter Enhedslistens opfattelse må der derfor indgås en aftale mellem USA og Danmark, som sikrer at USA holder op med at spionere imod danske borgere og virksomheder.

Keld Albrechtsen (EL):

Det er jo sådan, at Tyskland har længe kritiseret USA for, at der foregår spionage fra amerikansk side blandt andet imod tyske virksomheder.

Der har været en årelang strid. Ifølge Der Spiegel er den strid afsluttet med en aftale, som går ud på, at USA holder op med at aflytte telekommunikation mellem tyske borgere og virksomheder, og man har givet konkret tilsagn om, at de ikke ville bruge deres anlæg i Bad Aiblingen til sådanne formål. Jeg synes, det

ville være fuldt ud rimeligt og logisk, hvis Danmark bad USA om en tilsvarende aftale til beskyttelse af danske borgere og virksomheder.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg går ud fra, at der er tale om en fejl i spørgsmålet, idet der i fjerde linje står, at Tyskland ikke vil bruge sine lyttestationer til at aflytte telekommunikation mellem tyske borgere og tyske virksomheder.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg håber, at ministeren har læst begrundelsen. Hvis der har indsneget sig en fejl, så beklager jeg det. Men jeg vil gerne bede ministeren besvare spørgsmålet, som jo er fuldstændig åbenlyst i sin begrundelse.

Det handler altså om, at Der Spiegel har oplyst, at Tyskland og USA har indgået en aftale om, at USA skal lade være med at bruge sine aflytningsfaciliteter til at aflytte tyske borgere og tyske virksomheders telekommunikation. Og vi ved jo, at Amerika har disse spionagefaciliteter. Derfor synes jeg, at det ville være logisk og rimeligt, at den danske regering bad om at få en tilsvarende aftale med USA, så den aflytning og blandt andet den industrispionage, som vi ved kan finde sted ved hjælp af disse aflytningssystemer, bliver bragt til ophør.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg skal sige til hr. Albrechtsen, at jeg selvfølgelig både har læst spørgsmålet og begrundelsen for det. Jeg ville bare være sikker på, før jeg skred til besvarelsen, at der var tale om en fejl i spørgsmålet.

Ifølge den artikel, der er tale om i Der Spiegel, og den henviser hr. Keld Albrechtsen jo også til i begrundelsen for sit spørgsmål, skulle der fra amerikansk side være givet tilsagn om, at aktiviteterne ved en nærmere angivet amerikansk installation i Tyskland ikke vil blive rettet mod tyske interesser eller tysk lovgivning.

Der er altså ikke tale om en generel aftale, og jeg kan derfor oplyse hr. Keld Albrechtsen om, at der ikke i Danmark befinder sig amerikanske eller andre udenlandske faciliteter til efterretningsmæssig indhentning af telekommunikation. Der er selvfølgelig derfor heller ikke nogen parallel situation, ikke noget grundlag for at indgå en aftale med USA vedrørende amerikansk indhentning i Danmark.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu vil jeg godt spørge ministeren, om det er rigtigt, som Ekstra Bladet skrev i går, at USA's militære efterretningstjeneste ligesom de har i Tyskland i Bad Aiblingen også har en afdeling af den amerikanske militære efterretningstjeneste i Karup, som altså er stationeret på dansk grund og har visse beføjelser til at drive efterretningsvirksomhed også ud fra Karup. Det vil jeg godt spørge, om det er rigtigt.

Så vil jeg godt spørge ministeren, om det er rigtigt, at USA's aflytningsinstallationer, blandt andet stationen i Bad Aiblingen, også sagtens kan aflytte telefonsamtaler, som går ind og ud af Danmark, eller som går internt i Danmark ved hjælp af satellit. Er det korrekt, hr. minister, at Bad Aiblingen-stationen faktisk også kan bruges til spionage mod danske borgere og virksomheder?

Hvis ministeren kan bekræfte begge de to spørgsmål om tilstedeværelsen i Karup og om de tekniske muligheder i Bad Aiblingen-installationen, vil det så ikke fortsat være fornuftigt, at ministeren også af hensyn til danske virksomheders forretningshemmeligheder rettede henvendelse til USA og fik sikkerhed for, at en sådan spionage mod danske virksomheder og borgere bliver bragt til ophør?

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Der var tale om flere spørgsmål i det, og jeg skal forsøge at se, om jeg kan huske dem alle sammen.

Først det første af dem, nemlig om USA har en tilstedeværelse i Danmark svarende til den, der er omtalt i Der Spiegels artikel, og der kan jeg sige, at det ikke er tilfældet.

Det, der er tale om, og som er omtalt i Ekstra Bladet, men på en efter min mening misvisende måde, er, at den 650. militære efterretningsgruppe, som er underlagt den amerikanske hærs hovedkvarter i Europa, har hovedkvarter i det sydlige Tyskland og har enheder placeret i de europæiske lande, hvor der er stationeret amerikanske enheder og personel. Og da der ikke er stationeret amerikanske styrker permanent i Danmark, ja, så er enheder fra denne efterretningsgruppe heller ikke permanent stationeret i Danmark. Omvendt kan de selvfølgelig være her i forbindelse med, at amerikanske enheder deltager i øvelser.

Men denne efterretningsgruppe har så et helt andet formål end det, hr. Keld Albrechtsen omtaler. Det har ikke noget at gøre med elektro-

nisk efterretningsindhentning. Og den slags militære efterretningsgrupper er i øvrigt også knyttet til NATO's kommandomyndighed og hovedkvarter, herunder også BALTAP i Karup. Men der er altså ikke tale om en efterretningsenhed, som indhenter på den måde, som det pågældende anlæg i Tyskland ifølge Der Spiegel indhenter.

Med hensyn til det andet spørgsmål, om der kan foregå aflytning fra et et amerikansk anlæg i Tyskland mod Danmark: Jeg kender ikke det pågældende anlæg. Jeg er ikke i stand til at udtale mig herom. Men jeg føler mig da overbevist om, at der kan indhentes oplysninger om kommunikation, der kommer ind og ud af Danmark, fra en lang række anlæg rundtomkring i verden.

Så med hensyn til det sidste spørgsmål, om man skulle forsøge – jeg kan se, min taletid er ophørt, så jeg må undlade at besvare det tredje.

Keld Albrechtsen (EL):

Tak for svaret. Jeg vil med et skriftligt spørgsmål bede ministeren om at redegøre for, hvad det er for nogle aktiviteter, amerikanerne har i Karup, så vi kan komme lidt dybere ned i det.

Jeg takker for, at ministeren anerkender, at det altså er sådan, at man også fra amerikansk side vil kunne foretage en aflytning ind over Danmark af samtaler, telefax, telekommunikation f.eks. fra danske virksomheder. Og det er det, tyskerne har bedt om, og altså også fået: en garanti for, at det vil Bad Aiblingen-anlægget ikke blive brugt til. Det vil ikke blive rettet mod f.eks. industrispionage over for tyske virksomheder.

Derfor vil jeg godt helt enkelt gentage mit spørgsmål, om ikke det vil være en fordel for Danmark at få en tilsvarende garanti fra USA, som Tyskland har fået. Og jeg vil godt spørge ministeren, hvad skulle der egentlig gå af ministeren ved at stille det spørgsmål til USA? Det er da en venlig henvendelse, at ministeren simpelt hen spørger USA, om ikke vi også godt kunne få sådan en aftale. Det vil ikke koste ministeren noget.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg vil meget gerne besvare hr. Keld Albrechtsens spørgsmål, og svaret er, at regeringen ikke har til hensigt at foreslå andre lande, herunder heller ikke USA, at indgå en sådan aftale.

Efterretningsstjeneste er et nationalt anliggende, og der er ingen som helst grund til at tro, at

andre lande, herunder USA, ville være parat til at indgå en sådan aftale og herved reelt indskrænke deres handlefrihed på et så vitalt område som efterretningstjeneste.

Hertil kommer selvfølgelig også den anden del, at det er helt utænkeligt, at sådanne aftaler kan udstrækkes til at være verdensomspændende. Der vil stadig væk være mange, der under alle omstændigheder ville kunne aflytte kommunikation ind og ud af Danmark, selv om vi skulle have kunnet indgå aftaler med enkelte lande. Så det er der ingen sikring i. Den eneste måde man kan sikre sig på er ved stærk kryptering.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen, sidste spørgsmål.

Keld Albrechtsen (EL):

Så vil jeg blot spørge ministeren: Ministeren kan jo bekræfte, at Danmark har aftaler i forvejen med USA om udveksling af efterretningsoplysninger. Det tror jeg godt, ministeren vil kunne bekræfte.

Vil det ikke være naturligt, at man i forlængelse af de aftaler fik en tilsvarende aftale, som den Tyskland har med USA? Er det ikke korrekt, at England og USA faktisk har sådan en aftale med hinanden, den såkaldte UKUSA-aftale? Nu siger ministeren, at den danske regering ikke vil rette henvendelse, jamen hvorfor ikke? Hvis det kan sikre danske virksomheder og borgere i det mindste lidt bedre, end de er i forvejen, hvad skulle der så gå af den danske regering ved at foretage en sådan henvendelse? Det værste, der kunne ske, var, at amerikanerne sagde: Det vil vi ikke. Men det kunne endda være, at USA sagde – ligesom USA har sagt til Tyskland – at det vil det godt. Så vil det da være et fremskridt, ville det ikke?

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

For det første må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at ministeren ikke udtaler sig om, hvilke lande det er, Danmark samarbejder med. Jeg har svaret, og det har jeg svaret tidligere: Danmark har samarbejdsaftaler med en række lande på efterretningsområdet, men jeg er ikke i stand til at oplyse, hvilke lande vi har aftaler med.

Så vil jeg bare sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg mener, at der vil være tale om en falsk sikkerhed for danske virksomheder og borgere, hvis man – og det er jo helt hypotetisk – skulle

kunne opnå sådanne aftaler. Fordi der altså stadig væk vil være en lang række lande, organisationer, der vil kunne lytte med på dansk kommunikation, og derfor er det ikke den vej. Den fører ingen steder hen. Vejen frem, hvis man ønsker at sikre danske virksomheder og danske borgere, er at sikre dem stærk kryptering. Der er ikke andre muligheder, hvis man vil beskytte sin kommunikation.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 647

9) Til forsvarsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Skal oplysningen om, at Forsvarets Efterretningstjenestes indhentning af elektronisk kommunikation alene er rettet mod forhold i udlandet forstås således, at Forsvarets Efterretningstjeneste ikke aflytter elektronisk kommunikation, som via satellitter eller anden luftbåren vej går ind og ud af Danmark, eller skal svaret forstås således, at en sådan aflytning finder sted, i det omfang det angår forhold i udlandet?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til statsministerens svar på spørgsmål nr. S 388, om aflytning af elektronisk kommunikation.

Keld Albrechtsen (EL):

Når jeg har stillet det her spørgsmål, så er det jo fordi, at jeg i en række skriftlige spørgsmål har forsøgt at få ministeren til at svare på det meget enkle spørgsmål, om der finder en aflytning sted af telekommunikation, som går ud og ind af Danmark, altså som har en dansk afsender eller modtager – om danske efterretningsstationer, som f.eks. den på Aflandshage, foretager en aflytning af sådanne samtaler eller tapper telexer, telefaxer osv., som via en satellit går ind eller ud af Danmark. Og det har jeg ikke kunnet få ministeren til at svare på. Derfor har jeg bedt ministeren komme her i spørgetiden, så vi kan få svar.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Hr. Keld Albrechtsens spørgsmål er jo i forlængelse af en besvarelse, jeg allerede har givet en gang, nemlig af nr. S 388, og der har jeg under-

streg, at Forsvarets Efterretningstjenestes indhentning af elektronisk kommunikation alene er rettet mod forhold i udlandet.

Det betyder, at den efterretningsmæssige indhentning af elektronisk kommunikation således ikke omfatter danske statsborgere og andre personer, der er bosiddende i Danmark.

Keld Albrechtsen (EL):

Kan ministeren bekræfte, at det der aflyttes – fra f.eks. Aflandshage, hvor man kigger op på en satellit, så indsamler man, tapper man samtaler, som man kan tage ned fra den slags satellit eller andre former for telekommunikation – kan ministeren bekræfte, at den tapning af kommunikation, som sker her, ikke indeholder en bortfiltrering af det, som går ind og ud af Danmark? Det vil altså sige, at den aflytning, der sker fra dansk side, altså også omfatter samtaler, som er beskyttet af den danske retsplejelov og princippet om dommerkendelse. Ellers vil der jo være tale om, at Danmark rådede over et helt enestående udstyr, som mig bekendt ikke findes på markedet, hvor man kan filtrere den slags samtaler fra automatisk.

Så derfor vil jeg godt bede ministeren bekræfte, at rent teknisk foregår den aflytning altså. Og det, der jo så er interessant, er så det næste spørgsmål: Hvordan sikrer man så, at der rent faktisk indhentes dommerkendelse i alle de tilfælde, hvor man rammer en samtale eller en kommunikation, der har dansk afsender eller modtager?

Jeg synes, at ministeren skylder et svar, for det forhold, at det er rettet mod noget i udlandet, udelukker jo altså på ingen måde, at det er samtaler, der er omfattet af retsplejeloven her i Danmark.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Som jeg allerede har understreget i mit svar, så er det således, at den efterretningsmæssige indhentning af elektronisk kommunikation ikke omfatter danske statsborgere og andre personer, der er bosiddende i Danmark.

Det betyder også, at vi ikke har en problemstilling, vi kommer ikke i konflikt med de regler, der i øvrigt gælder på det område, nemlig omkring indgreb i meddelelshemmeligheden og retsplejeloven.

Med hensyn til hvordan det rent teknisk foregår, er jeg afskåret fra at besvare hr. Keld Albrechtsens spørgsmål. Jeg kan sige, at jeg selvfølgelig har redegjort for den tekniske måde,

hvorpå indhentningen foregår for Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

Keld Albrechtsen (EL):

Synes ministeren ikke, at det er noget utilfredsstillende, at Folketinget som helhed og befolkningen skal være afskåret fra at få svar på det her spørgsmål, som ministeren jo så altså siger, at han har redegjort for i Folketingets kontaktudvalg?

Jeg vil godt spørge ministeren: Hvordan sikrer man rent teknisk – ministeren må kunne forklare det forholdsvis enkelt også uden at røbe nogens specielle hemmeligheder – at når man tapper en satellit, så filtrerer man automatisk de samtaler fra, der går ind og ud af Danmark? Jeg har nemlig svært ved at forstå, at det skulle kunne lade sig gøre rent teknisk, og jeg har ikke kendskab til, at der findes apparatur, som kan sikre det. Det er derfor, jeg er bekymret.

Det er derfor, jeg er bekymret for, om den redegørelse, som ministeren har givet i kontaktudvalget, også viser tilstrækkelig respekt for retsplejeloven. Men det kan jo være, at ministeren har kendskab til apparatur, som kan løse problemet. Det kan jeg jo selvfølgelig ikke udelukke, eftersom ministeren har mørkelagt det hele.

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at de procedurer, der er tilrettelagt, sikrer dansk lovgivning og meddelelshemmeligheden. Retsplejeloven respekteres selvfølgelig, og det har jeg redegjort for i Folketingets udvalg vedrørende efterretningstjenesterne.

Så vil jeg godt sige til hr. Albrechtsen, at det mener jeg er lige præcis den form for parlamentarisk kontrol, som Folketinget har ønsket. Det afspejler sig i en lovgivning vedtaget her i Folketinget, og det er nu engang sådan, at der er nogle forhold omkring efterretningstjenesterne, herunder tekniske forhold, som gør, at man ikke i almindelighed – for ikke at kompromittere indhentningsmåder af kilder – kan offentliggøre dem. Netop derfor har Folketinget valgt at have et særligt udvalg, der håndterer de her ting med respekt for den alvor, de skal omfattes med.

Keld Albrechtsen (EL):

Vil ministeren højt og helligt over for Folketinget sværge, at der ikke fra de danske aflyt-

ningsstationer foregår en aflytning af samtaler eller anden telekommunikation, som har afsender eller modtager i Danmark?

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg tror, at jeg allerede i mit svar har givet den præcise formulering: En efterretningsmæssig indhentning af elektronisk kommunikation omfatter således ikke danske statsborgere og andre personer, der er bosiddende i Danmark, og at retsplejeloven selvfølgelig overholdes, fordi vi ikke indhenter noget mod danske borgere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 668

10) Til kulturministeren af:

Ole Donner (DF):

»Er det foreneligt med dansk lovgivning, at den pakistanske bevægelse, Minhaj ul-Quran (Koranens Vej), som driver en moské i Valby, offentligt lovpriser dødsdomme over kristne, heriblandt børn, og vil ministeren i bekræftende fald fratage bevægelsen de kulturstøttemidler, den modtager til at drive radio i Danmark for?«

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Ifølge lokalradio- og -tv-bekendtgørelsen må der ikke udsendes programmer, der på nogen måde tilskynder til had på grund af race, køn, religion eller nationalitet.

Det er i henhold til radio- og fjernsynsloven det lokale radio- og tv-nævn, som fører tilsyn med de lokale stationers programvirksomhed. Nævnet påtaler overtrædelser af loven, bestemmelser fastsat efter loven og vilkår for programtilladelsen. Nævnet kan desuden inddrage programtilladelsen midlertidigt eller endeligt.

For så vidt angår udbetaling af støtte til Minhaj ul-Quran skal jeg gøre opmærksom på, at Udvalget vedrørende lokalradio og -tv, der som bekendt administrerer tilskudsordningen til ikkekommercielle lokalradioer og tv-stationer, over for mig har oplyst, at der ikke af lokalradio- og -tv-puljen er ydet tilskud til den pakistanske bevægelse Minhaj ul-Quran.

Ministeriet er ikke bekendt med, at der udbetales andre offentlige midler til bevægelsen.

Ole Donner (DF):

Så vidt jeg hørte svaret, så var det mest det næste spørgsmål, der blev svaret på, for i S 668 ta-

ler jeg om den moské, som man har, og som efter mine oplysninger får kulturtilskud. Og der går mit spørgsmål så på, om ministeren virkelig ikke finder det betænkeligt, at man i sådan en moské missionerer for at dræbe alle de vantro? Og alle de vantro det er altså alle danskere, der er medlemmer af den danske folkekirke. Mener ministeren virkelig, at man kan støtte et sådant foretagende?

I den danske folkekirke står præsten og prædiker om, at hvis man får et slag i ansigtet, så skal man vende den anden kind til, og det mener jeg er dansk kultur. Og her går man altså ind på at sige: Jamen de skal bare slås ihjel, alle de vantro. Det er altså os alle sammen.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Som jeg allerede har svaret, så er det ikke mig bekendt, at der gives kulturstøttemidler til den pakistanske bevægelse, som er omtalt i spørgsmålet, og jeg har derfor ikke mulighed for at uddybe svaret yderligere.

Som jeg også gjorde opmærksom på i mit første svar, så er det op til det lokale radio- og tv-nævn at tilse, at den programtilladelse, man har, ikke bliver misligholdt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 669

11) Til kulturministeren af:

Ole Donner (DF):

»Vil ministeren oplyse, hvor mange kulturstøttemidler og andre offentlige midler den pakistanske bevægelse Minhaj ul-Quran (Koranens Vej) årligt modtager til bl.a. at drive bevægelsens radio for, om der er sat betingelser for anvendelsen af støttebeløbene og i bekræftende fald, om der nogen sinde har været revision af, om midlerne er anvendt efter formålet?«

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Som jeg allerede har svaret i mit første spørgsmål, så gives der ikke, som det er oplyst over for mig, offentlige midler til den pågældende radiostation og den pågældende pakistanske bevægelse.

Ole Donner (DF):

Jeg har også spurgt. Nu siger ministeren, at der føres tilsyn. Hvis det er, som det normalt er, når man nedsætter disse nævn, tror ministeren så,

at der er nogle, der behersker sproget, af dem, der skal sidde og kontrollere det her?

Og jeg spørger også, om der er foretaget nogen revision af de radioer og deres regnskaber, for de får vel tilskud ligesom andre. Og stadig væk, finder ministeren, at det er rimeligt, at man giver sendetilladelser til sådanne stationer, som lovpriser dødsdomme over kristne, og som lovpriser en dødsdom over et barn, som skulle dømmes til døden efter blasfemireglen.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren måske i de kommende medieforhandlinger ville inddrage spørgsmålet om, hvorvidt man overhovedet skal give sendetilladelser til sådan nogle radioer.

Men altså, kan ministeren oplyse, om der i det pågældende nævn sidder mennesker, der behersker sproget, som de er sat til her at kontrollere.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Det er op til det enkelte lokalradio- og -tv-nævn selv at tage stilling til, hvordan man bedst muligt udøver kontrol. Og jeg er sikker på, at hvis der er borgere, der henvender sig til det lokale radio- og tv-nævn og beder om en ekstra kontrol, så kan det lade sig gøre.

Endnu en gang så er det jo hverken ministeren eller et lokalt radio- og tv-nævn, der kan føre en sag mod en bevægelse, der eventuelt ikke overholder dansk lov. Det må blive et politimæssigt anliggende.

Derfor er udgangspunktet og forudsætningen selvfølgelig, at de bevægelser, organisationer og foreninger, der får sendetilladelse i Danmark, overholder dansk lov og ret. Og som det er oplyst over for mig, så er der ikke noget, der tyder på, at dansk lov og ret ikke overholdes her. Under alle omstændigheder så er det ikke ministeren, som afgør det. Det er politiet og eventuelt domstolene.

Ole Donner (DF):

Vil ministeren så undersøge, om der i det pågældende nævn sidder personer, der behersker det sprogområde, som der her er tale om, og så eventuelt oversende svaret til Kulturudvalget?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Ja, det skal jeg gerne undersøge, og så vil jeg gerne sluttelig gøre opmærksom på, at jeg ikke synes, at det er passende at tale om, at en moské drives. Jeg synes, at det er vigtigt at være opmærksom på, at forskellige kulturer har for-

skellige religioner, og ligesom vi ikke driver en folkekirke, så bliver der heller ikke drevet moskéer i Danmark.

Ole Donner (DF):

Finder ministeren det ikke bare en smule betænkeligt, at man giver tilladelse til, at man kan spy alt muligt ud gennem en lokalradio, bl.a. dødstrusler over for kristne?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Det er sådan, at foreninger og organisationer, der får sendetilladelse i Danmark, selvfølgelig skal overholde dansk lov og ret, og jeg har ikke nogen som helst mulighed for andet end at gå ud fra, at den pågældende bevægelse overholder dansk lov og ret, indtil det modsatte eventuelt måtte være bevist.

Ole Donner (DF):

Jeg er tilfreds med, at ministeren så klart har givet udtryk for, at ministeren nu vil sørge for, at vi får oplyst, om der i det kontrolorgan, det nævn, der skal se efter, om man overholder dansk lov og ret, sidder personer, som behersker sproget, for det vil efter min mening være en fordel, hvis de forstår, hvad det er, der bliver udsendt.

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes ikke rigtig, at ministeren svarer på, hvad der så egentlig skal til, for at ministeren mener, at der vil være et problem, sådan at der skulle gribes ind over for en sådan radiostation. Altså lad os f.eks. forestille os, at der fra en sådan station var kommet opfordringer til at deltage i de uroligheder, der var på Nørrebro her den 7. november 1999. Ville det være tilstrækkeligt til, at ministeren så ville se på, om det virkelig kunne være rigtigt, at der kom opfordringer til ulovligheder fra en sådan radio, eller hvad skal der egentlig til, for at ministeren i givet fald vil gribe ind?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Det er det lokale radio- og tv-nævn, der tager stilling til, om loven overholdes, og i det øjeblik det lokale radio- og tv-nævn har udtalt sig, er der mulighed for at indbringe deres afgørelse for det centrale radio- og tv-nævn, og jeg har ikke mulighed for at gribe ind over for de afgørelser, de pågældende nævn træffer. Med andre ord: Så er det heller ikke ministeren – og gud ske tak og lov for det – der sidder og afgør, om

loven overholdes. Det er der andre, der har ansvaret for at være med til at sikre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 713

12) Til finansministeren af:

Pia Kjærsgaard (DF):

»Er ministeren ikke bekymret over, at den nytil indgåede finanslovaftale for år 2000 indeholder klare og tydelige forringelser for pensionister, som mister en ægtefælle, og hvad agter ministeren at foretage sig for at kompensere de pensionister, der kommer i klemme?«

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg undrer mig egentlig en lille smule over, at vi skal bruge Folketingets spørgetid til at behandle lovforslag, som i øvrigt er til behandling her inden jul. Men jeg vil godt svare på spørgsmålet ved at sige, at jeg mener, det er forkert formuleret, og derfor har jeg ikke nogen anledning til bekymring. Det er nødvendigt at se de aftaler, der er lavet i finansloven, i sammenhæng. Der er nogle, der er begunstigende, og der er nogle, der tager nogle beløb væk.

De mindst velstillede af vore medborgere, der mister en ægtefælle, vil få en forbedring i kraft af de aftaler, der er lavet. Det vil også gælde en række pensionister, eksempelvis en pensionist, der har været gift med en efterlønsmødtager.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men ministeren kom sådan set ind på noget, som jeg har været noget forarget over. Ministeren brugte ordet forbedring. Jeg har svært ved at se, hvordan en besparelse – for det er jo det, det er – kan bevirke en forbedring.

Det, ministeren jo må indse, er, at i en situation i ens liv, hvor man mister sin ægtefælle, og hvor der er rigeligt at se til i forvejen, ja, der skal man altså op og ansøge kommunen, hvis der noget, man mangler, i stedet for, som det var før i tiden, at man fik 3 måneders efterlevelsespenion. Den er nu skrottet ved finansloven, og når Dansk Folkeparti har rejst det her spørgsmål, er det selvfølgelig, fordi det er, jeg vil næsten sige endnu en gang, en nedgøren af vore ældre medborgere, for det er jo dem, der endnu en gang må holde for, at det er Socialdemokratiet, De Radikale og så SF, CD og En-

hedslisten, som jeg har forstået det, der er gået ind for det her forslag. Det er jo så på en eller anden måde billigt af Venstre og De Konservative, for jeg kan også se af finanslovaftalen, at pengene så går til det her politiforlig. Det er fint, at politiet får flere penge, men det er ganske urimeligt, at man skærer ned over for nogle, som der ikke burde skæres ned over for, tværtimod.

Jeg vil godt bede om ministerens besvarelse af, at det her aldeles ikke er en forbedring. Det er en af de klassiske besparelser, som går ud over vore svage medborgere.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg er ikke enig med fru Kjærsgaard. De svage af vore medborgere, de, der har lav indkomst og ringe formue, får i kraft af det, der er aftalt mellem, som fru Kjærsgaard rigtigt nævnte det, en lang række partier her i Folketinget, en forbedring.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvori består den forbedring? Det vil jeg godt have uddybet.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Fru Kjærsgaards spørgsmål afslører jo, hvorfor det ville være hensigtsmæssigt at tage debatten i forbindelse med behandlingen af de pågældende lovforslag. Der er ligesom større taletid både til spørgsmål og svar. Så hvis fru Kjærsgaard havde en legitim interesse i at få en sag oplyst, så var det nok dér, den havde de bedste betingelser for at blive oplyst for fru Kjærsgaard.

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger tak for svaret fra finansministeren. Altså det burde vel være sådan, at når der er folketingsmedlemmer her i Folketingssalen, der spørger om konkrete ting, som just er fremgået af det finanslovsforslag, som regeringen har fremsat og forhandlet på plads sammen med andre partier, bl.a. Venstre og De Konservative i det her tilfælde, så burde det vel være sådan, at den pågældende minister, der har ansvaret for hele det kompleks, kunne gå ud og forsvare det og sige præcis, hvor de forbedringer, som finansministeren så nævner der er for de ældre i det her tilfælde, er henne. Det burde dog være et mindstemål, at man ville gøre det fra regeringens side over for nysgerrige folketingsmedlemmer og vel også en nysgerrig befolkning,

hvor mange er interesserede i, hvilke konsekvenser det her finanslovforlig egentlig får for de mennesker.

Så jeg vil godt gentage det spørgsmål: Hvor er de forbedringer henne, og hvordan vil man kompensere de pensionister, som det her går ud over?

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Som hr. Peter Skaarup og fru Pia Kjærsgaard kan erkynde sig om ved at læse aftalen og ved at studere lovforslagene, så indeholder ændringerne i hvert fald tre punkter af interesse for efterlevende ægtefælle/samlever.

Det ene er, at pensionen stopper for den afdøde ved dødsfaldet. Det gør den jo også i dag, hvis man dør i slutningen af måneden, men for andre har det andre virkninger.

Dernæst: Den efterlevende ægtefælle bliver straks i forbindelse med dødsfaldet omregistreret til enlig, hvilket er en begunstigende ændring.

Og for det tredje: Hvis den efterlevende har lav indkomst, lav formue, så bliver der tale om en efterlevelsesyndelse, som i forhold til f.eks. den situation, jeg nævnte før, hvor vi har talt om en pensionist, der er efterlevende efter en efterløner, er en entydig forbedring, for der har ikke været nogen efterlevelserspension eller -yndelse hidtil.

Jeg håber, det i omrids er forklaring nok til at illustrere, at virkeligheden er langt mere nuanceret, end Dansk Folkepartis opfattelse er.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg er da glad for, at ministeren går lidt mere ind i besvarelsen, og selvfølgelig skal vi også tage debatten under selve finanslovforhandlingen og under behandlingen af selve lovforslaget. Det er klart. Men jeg synes ikke, man kan være bekendt at fremstille det her som et skønsmaleri, for det er jo det, finansministeren prøver nu, og det er også det, finansministeren har prøvet i den aftale, der nu er trykt i forhold til finansloven. Og det er faktisk det, jeg angriber.

For det første synes jeg under ingen omstændigheder, at man skal lave besparelser på det her område, og det er en besparelse, for ministeren får nogle flere penge i kassen som så ofte før, ingen tvivl om det. Der er nogle hundrede millioner kroner, der bliver sparet på denne her konto. Det har jeg svært ved at se som en forbedring.

For det andet har jeg også svært ved at se som en forbedring, at en, der har behov – som ministeren sagde det, en med en lav indkomst – nu skal op til kommunen og ansøge om en trangsbestemt ydelse i en situation, hvor der er så mange andre ting at tage vare på.

Jeg kan ikke forstå ordet forbedring, og hvis ministeren gik frem og sagde, at det her er en besparelse, rådt og brutalt, at regeringen endnu en gang har skåret ned over for de gamle, så ville det være mere ærlig snak.

Peter Skaarup (DF):

Som finansministeren siger, og jeg takker for svaret, er der altså nogle ting, der kan kompensere i forhold til dette – kan kompensere, siger jeg, for visse ældre skal altså op og decideret søge om det – men er finansministeren ikke enig i, at når der nu er tale om, at staten og finansministeren sparer nogle millioner kroner på det her, noget, som man har fået flertal for, Venstre og De Konservative støtter det også, er finansministeren så ikke enig i, at der generelt set vil være tale om en forringelse for de ældre? Altså hvor kommer ellers de penge fra, som der kan spares? Der må vel reelt være tale om en forringelse.

Og så vil jeg godt spørge, om finansministeren ikke mener, at det er meget menneskeligt og rimeligt, at de ældre, der har mistet en ægtefælle, har haft den her gode ordening hidtil, at man altså kunne regne med, at nu fortsatte pensionen i en lille periode, indtil man kunne komme ordentligt på fode igen, og indtil man var kommet over den sorg, der også var forbundet med dødsfaldet. Er finansministeren ikke enig i, at det ville være en menneskelig måde at fortsætte regeringens politik på fremover?

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg skal ikke skjule, at jeg finder den måde, hvorpå man fra Dansk Folkepartis side prøver at lægge ord i munden på ministrene, usmage-

lig. Og jeg vil gerne tilføje: Hvis det er rimeligt, at man har en efterlevelsesyndelse som pensionist, så er det det vel også, hvis den afdøde er en dagpengemodtager, bistandsklient, efterløner eller på lønarbejde. Men der gælder det jo ikke. Og der kunne man selvfølgelig også sige, at så laver vi en for alle, uanset trang. Vi har valgt en mellem løsning, hvor alle uanset status – pensionist, ikkepensionist – men med ringe indkomst, ringe formue, får en efterlevels-

ydelse. Det synes vi er socialt utrolig velafbalanceret, men det er selvfølgelig også udtryk for, at der inden for pensionistgruppen er utrolig store forskelle. Jeg skal bare til illustration af det sige, at for afdøde folkepensionister med supplerende pension har man i den lavest stillede tiendedel en formue, der er negativ med 62.000 kr., men i den bedst stillede tiendedel en formue, der er positiv med 2,6 mio. kr.

Og man kan jo stille det spørgsmål, om det er lige rimeligt, at der er en efterlevelsesydelse i begge tilfælde.

Pia Kjærsgaard (DF):

Nå ja, men det spørgsmål kan man jo altid stille. Det er så en politisk diskussion, og der må jeg så sige, at jeg undrer mig over det syn, menneskesyn, som regeringen har i denne her sag.

Så vil jeg godt spørge ministeren, om det også forholder sig sådan i aftalen, at en allerede udbetalt pension skal tilbagebetales, hvis man har fået den, også selv om pengene er brugt. Forholder det sig sådan i forhold til aftalen?

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg synes, vi skal henvise den resterende del af debatten om det her til lovforslagets behandling i Folketinget. Jeg har ikke rigtig noget at tilføje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 28:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan statsministeren og udenrigsministeren oplyse om Det Europæiske Råd i Helsingfors den 10. og 11. december 1999, særligt om regeringens politik i forhold til EU's udvikelse, den kommende regeringskonference samt de danske forbehold, herunder den fælles valuta og udviklingen af en europæisk forsvarsdimension?«

Af Jacob Buksti (S), Charlotte Antonsen (V), Pia Christmas-Møller (KF), Mimi Jakobsen (CD) og Elisabeth Arnold (RV).

(Forespørgslen anmeldt 30/11 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/12 99).

Sammen med denne sag foretoges:

3) Forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan statsministeren oplyse om unionsudviklingen i EU, herunder om Danmarks forhold til Den Økonomiske og Monetære Union, udviklingen af en fælles forsvarspolitik og udbygningen af det retlige samarbejde og om indholdet i EU's regeringskonference om institutionelle spørgsmål?«

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).

(Forespørgslen anmeldt 6/10 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/10 99).

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg gør allerede nu opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til i morgen, torsdag den 9. december.

Begrundelse

Jacob Buksti (S):

Det europæiske samarbejde er i disse tider inde i en rivende udvikling, og vi står over for en række afgørende beslutninger. Det gælder på de områder, der er omfattet af de danske forbehold, det gælder den kommende regeringskonference om de institutionelle forhold, og det gælder ikke mindst spørgsmålet om EU's udvidelse med 10 øst- og centraleuropæiske lande samt Cypern og Malta.

Vi ser derfor frem til at høre statsministeren og udenrigsministeren redegøre for disse forhold som optakt til Det Europæiske Råds møde i Helsinki her sidst på ugen, og jeg ser frem til en god debat herom.

Keld Albrechtsen (EL):

Der er i hvert fald én ting, som jeg kan være enig med hr. Jacob Buksti i, og det er, at EU er inde i en rivende udvikling.

Jeg vil endda sige, at unionstoget i øjeblikket kører frem mod opbygningen af en egentlig forbundsstat med en hastighed så høj, som vi vel aldrig nogensinde tidligere har oplevet det.

Og desværre finder den her debat sted på baggrund af en situation, hvor regeringen er på vej i et tilsvarende højt tempo ned ad unionsglidebanen. Det er ikke mere end 1½ år siden, at statsministeren sagde til vælgerne, ganske kort tid før vi gik hen og stemte om den sidste uni-onstraktat, Amsterdamtraktaten, i maj 1998, at